

D 2384 E – 1,50€ – SIJEČANJ-VELJAČA/JANUAR-FEBRUAR 2018 – BR./NR. 1-2 (372)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

O jeziku, rode, da ti pojem,
O jeziku milom tvom i mojem!

...

Ljub' si, rode, jezik iznad svega,
U njem živi, umiri za njega!

*Petar Preradović – „Rodu o jeziku“
(1818.-1872.)*

Naslovnica:

Crkva sv. Marka u Zagrebu;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:
VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
IBAN:
DE03 7509 0300 0006 4989 73
SWIFT-BIC: GENODEF1M05

Zadnja stranica:

Reljef kardinala A. Stepinaca s
Isusom u zagrebačkoj katedrali,
osmislio Ivan Meštrović a izradio
Josip Turkalj;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

SV. MISA U POVODU 26. OBLJETNICE PRIZNANJA REPUBLIKE HRVATSKE

Slobodna Hrvatska nastala je u novosti duha

Bolno je čuti kada se kaže da današnja Hrvatska nije Hrvatska za koju se borilo, kakvu smo željeli i kakvoj smo se nadali.

Zahvalno euharistijsko slavlje za domovinu prigodom spomena na 26. obljetnicu međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske, u ponedjeljak 15. siječnja, u zagrebačkoj prvostolnici predvodio je zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško. Uvodeći u misno slavlje, biskup Šaško je uz obljetnicu istaknuo, da „spominjući se toga događaja Bogu zahvaljujemo za sve koji su žrtvovali svoju udobnost i bili nesebični, posebno misleći na hrvatske branitelje, na njihove roditelje, udovice i sve članove obitelji. Zahvaljujemo za državne dužnosnike i one koji su u javnim službama radili na dobro domovine; za sve koji su gradili poveznice Hrvatske i svijeta, za Hrvate u domovini i u iseljeništvu, za pripadnike drugih država i naroda koji su se zalagali za istinu. Zahvaljujemo za svetoga Ivana Pavla II., a u svoju molitvu uključujemo i nedavno preminuloga prvog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Giulija Einaudija”.

Biskup Šaško u homiliji propitkujući sadašnji trenutak, upozorio je kako je bolno čuti kada se kaže da današnja Hrvatska nije Hrvatska za koju se borilo, kakvu smo željeli i kakvoj smo se nadali. No, podsjetio je „da nas je Božja riječ poučila da je najvažnije oslušivati Boga i biti poslušan Njegovoj volji, u slobodi i velikodušnosti”. Slobodu Hrvatske iznjedrila je sloboda ljudi koji su bili toliko slobodni da budu hrabri, ne tražeći ništa zauzvrat, jer – kao što smo vidjeli – 'zaslužena ljubav' ne postoji. Hrvatska je postajala manje takvom svaki put kada je bila zahvaćena pohlepom i sebičnošću, i sve se više od sebe udaljava, kada je vođena takvim pristupom. Ali, što je još pogrešno i zašto nam domovina nije onakva kakvoj se iskrena ljubav prema njoj nadala? Odgovor daje Isus u odnosu staroga i novoga”, rekao je biskup, te upozorio „nažalost, skoro da nema dana da ne primijetimo koliko se želi zadržati staro odijelo, koje se marno čisti, ponosno predstavlja i odijeva i na koje se, gdje se uvidi prigoda i potreba, stavlja nova zakrpa, parajući novo odijelo. Slobodna Hrvatska nastala je u novosti duha koji je sašio i novo ruho. Sada se s toga novog odijela režu pojedini dijelovi, da bi se pokušalo zakrpati staro odijelo, prikazujući ga lijepim i prihvatljivim. A to staro odijelo su dronjci komunističke ideologije koja nije poštovala slobodu ni čovjeka ni naroda, koja je ponižavala ljudsko dostojanstvo i koja je dovela do mogućnosti da se novo hrvatsko odijelo prekraja krvavim rubovima petokrake, da se mjera uzima dubinom masovnih grobnica, da ga se suzuje tjeranjem iz vlastitih domova daleko od Hrvatske, da ga se izgluča gusjenicama tenkova, da ga ismijavaju oni koje je velikodušno zaogrнула svojom veličinom”. Kazao je kako „naša Hrvatska nije odrpanac. I kada je siromašna i gola, uplakana i ranjena, ona ima svoje trajno odijelo sašiveno od slobode i ljubavi, zaogrnutost Gospodinovim sjajem. Takvu ju gledajmo i molimo da zajedno pomognemo da Hrvatska ostane nalik sebi, kakva se radala iz ljubavi. Takvu ju imajmo pred očima, ma koliko nas malo bilo, i ne dopustimo da joj se dijelovi toga sjajnog odijela otkidaju i budu rasparani na potrošene i ružnomo odijelu staroga zla. Jer, zlo će uvijek naći za sebe i neko novo ruho. Stoga, s iskrenim pouzdanjem, zagovorom se preporučujući blaženomu Alojziju Stepincu, molimo Gospodina da nam pomogne prepoznati njegovu volju i činiti dobro, u novome Kristovu ruhu”, rekao je na kraju homilije biskup Šaško. Pjevanjem je misu animirao zbor bogoslova pod ravnanjem mo Miroslava Martinjaka. **Tekst i slika: IKA**

U OVOM BROJU

● INTERVJU: dr. Claudia Stahl

Stepinčev život
je moderna
priča o svecu

str.

6

● ISELJENIČKI DAN

Papina poruka
za Svjetski dan
selilaca i izbjeglica 2018.

str.

8

● ČOVJEK U BOŽJOJ VJEČNOSTI

U iščekivanju
konačne
budućnosti

str.

12

IZ CRKVE U SVIJETU

Papa Franjo pohodio Čile i Peru

Papa Franjo je na svom 22. inozemnom putovanju od 15. do 21. siječnja pohodio Čile i Peru.

4 i 10

IZ CRKVE U DOMOVINI

Sv. misa u povodu 26. obljetnice priznanja Republike Hrvatske

Bolno je čuti kada se kaže da današnja Hrvatska nije Hrvatska za koju se borilo, kakvu smo željeli i kakvoj smo se nadali, kazao je u homiliji mons. Ivan Šaško predvođeci sv. misu u zagrebačkoj prvostolnici.

2

MLADI I MEDIJI

Mi, moda i mediji ili: Jesmo li slobodni?

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. I. Komadina: Neues Webportal „Živa zajednica“

Tage des sozialen Engagements in Kroatien

13–14

„Nadam se da će moja knjiga omogućiti jednu pravednu raspravu o bl. Alojziju Stepincu temeljenu na pouzdanim činjenicama“, rekla je dr. Claudia Stahl.

Poseban doprinos Stepinčevu 2018.

U novom dvobroju „Žive zajednice“ donosi se razgovor s dr. Claudijom Stahl, autoricom knjige na njemačkom jeziku „Alojzije Stepinac - Die Biografie“, (Verlag Ferdinand Schöningh, Paderborn, 2017). Razgovor s dr. Stahl poklapa se s ovogodišnjom proslavom Stepinčeva kako u domovini tako i u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj i u svijetu. Na pitanje, što je dr. Stahl potaklo da napiše tako opširno djelo (597 str.) o bl. Alojziju Stepincu na njemačkom jeziku, odgovorila je kako se, na žalost, još uvijek nailazi na mnoge neistine i netočna mišljenja o životu i djelovanju nadbiskupa Stepinca te kako su u međuvremenu na hrvatskom jeziku objavljeni najvažniji izvori o njemu. „Međutim na njemačkom jeziku je nedostajao aktualni biografski prikaz koji objedinjuje sve te izvore. Nadam se da

će moja knjiga omogućiti jednu pravednu raspravu temeljenu na pouzdanim činjenicama.“

Dana 15. siječnja pokrenut je naš novi portal „Živa zajednica“. Na novom portalu redovito ćemo vas izvješćivati o događajima u općoj i domovinskoj Crkvi, te o životu i djelovanju hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj. Kao i dosad izlazit će i tiskano izdanje „Žive zajednice“, sedam puta godišnje.

Danas se traži učinkovit odgovor na suvremene komunikacijske izazove, poglavito za mlade naraštaje Hrvata katolika u Njemačkoj i šire, stoga vjerujemo da će im pritom naš portal biti od velike pomoći. Svima vama koji godinama podupirete naše djelovanje od srca zahvaljujemo te se u tom smislu i nadalje preporučujemo.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Novi portal „Živa zajednica“

U ponedjeljak, 15. siječnja u 12 sati svečano je u Hrvatskome dušobrižničkom uredu u Frankfurtu na Majni pokrenut portal „Živa zajednica“, lista hrvatskim katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj, koji izlazi od rujna 1978. u izdanju našega Ureda. Ove se godine u rujnu navršava 40 godina tiskanog izdanja „Žive zajednice“, a u svjetlu te obljetnice Ured je pokrenuo i portal „Živa zajednica“ – www.zivazajednica.de, kako bi odgovorio suvremenim komunikacijskim izazovima, poglavito za mlade naraštaje Hrvata katolika u Njemačkoj i šire. Tako će uz tiskano izdanje „Živa zajednica“ biti prisutna i na portalu.

Prigodnu riječ u povodu otvorenja portala uputili su predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, pomoćni sarajevski biskup mons. dr. Pero Sudar i ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislav Markić, u kojoj između ostalog stoji: „Razumijevajući nove načine komunikacije što ih nosi novo vrijeme i mentalitet novih naraštaja, koji

sve više posežu za elektronskim načinom usvajanja znanja i informacija, radujemo se i ovom novom, modernom obliku povezanosti koji će nuditi mrežni portal Žive zajednice. Vjerujemo da će portal jednako, ako ne i bolje od tiskanog izdanja, izvršavati svoje temeljno poslanje povezanosti i upućenosti u život i rad pojedinih misija i zajednica, a onda i cijele hrvatske inozemne pastve. U ime Crkve u Domovini, zahvaljujući svima koji su dosad sudjelovali u pokretanju, uređivanju i izdavanju Žive zajednice, želimo Božji blagoslov i čestitamo na novom iskoraku!“

Naš novi portal stavili smo pod zaštitu i zagovor bl. Alojzija kardinala Stepinca o 20-oj obljetnici njegova proglašenja blaženim. Dao Bog da svi čitatelji novog portala, po zagovoru našeg blaženika, dobiju ne samo uvijek svježe informacije iz života Crkve u domovini i u Njemačkoj, nego da uz pomoć portala www.zivazajednica.de sve više rastu u vjeri i vjernosti Crkvi i domovini.

Vaš

vlč. Ivica Komadina, delegat

Papa Franjo pohodio Čile i Peru

Papa Franjo je na svom 22. inozemnom putovanju od 15. do 21. siječnja pohodio Čile i Peru.

Papa Franjo vratio se s jednodnevnog apostolskoga pohoda u Čile i Peru u ponedjeljak 22. siječnja poslije podne u Rim. Od 15. do 18. siječnja pohodio je Čile, a nakon toga je otputovao u Peru gdje je ostao do nedjelje 21. siječnja, a tijekom cijeloga puta na 22. inozemnom apostolskom putovanju pratili su ga vodeći svjetski mediji ističući glavne teme njegovoga pohoda. S posebnom su radošću mediji popratili gestu pape Franje koji je na letu za Čile vjenčao jedan par, ali još je veća pozornost i važnost posvećena Papinim susretima s domorocima u obje zemlje, kao i teme povezane s nepravednom podjelom bogatstva i zaštitom okoliša. Osim toga, Papa je objema mjesnim Crkvama

ti Otac je upozorio na „Jonin sindrom“: kada ljude pogodi neka nevolja, onda bježe i nemaju povjerenja. Nije važno je li riječ o Ninivi, Trujillu, Limi ili bilo kojem drugome gradu, nitko ne smije ostati ravnodušan pred nevoljama drugih, gledati na djecu i na mlade kao na „suvišak“, a društvo koje ne može prihvatiti i pomoći nevoljnicima

nje i zloporabu toga područja, kojemu će u 2019. biti posvećena i posebna sinoda u Vatikanu. Na tim je temama ustrajao i u susretu u predsjedničkoj palači u Limi, pozivajući nositelje vlasti i odgovorne da se jače zauzmu protiv iskorištavanja prirode, protiv trgovanja ljudima i korupcije. Članovi vlade, diplomati i predstavnici javnoga života čuli su Papin poziv da ljude i narode koji žive na tome području tretiraju kao partnere u dijalogu, da ih priznaju i poštuju. Valja zabilježiti i to da je na klanjanju u subotu 20. siječnja u Trujillu Papa oštro osudio zlo brojnih ubojstava žena na američkom kontinentu. Sveti Otac je pohvalio puku pobožnost južnoameričkih naroda u Peruu, posebno Peruanaca koji su na molitvu došli s različitim kipovima Isusa, Marije i svetaca. „Sve ove slike i kipovi podsjećaju na nježnost kojom Bog želi biti blizak svakome selu, svakoj obitelji, vama, meni i svima“, rekao je Sveti Otac i Peru stavio pod zaštitu Marije kao „Majke milosrđa i nade“. Na misi sa 400 tisuća vjernika na obali Huanchaca pozvao je na solidarnost s unesrećenima u nevremenu, poplavama i odronima, te istaknuo da se duša zajednice mjeri time koliko je sposobna držati se skupa u teškim trenucima.

uputio poziv na jedinstvo, a u Čileu je progovorio i o skandalu spolnoga zlostavljanja zbog čega je bio izložen i oštrim kritikama, prije svega žrtava. Ni na svome šestome putovanju u Latinsku Ameriku Sveti Otac nije pohodio svoju domovinu Argentinu.

Papin poziv na nadu i svetost

Više od milijun i 300 tisuća vjernika katolika okupilo se na svečanoj završnoj misi što ju je Sveti Otac slavio na kraju svoga putovanja u peruanskom gradu Limi, na prostoru zračne luke Las Palmas. Taj je broj, najveći po vjerničkom sudjelovanju na cijelome putovanju, nadmašio i sva očekivanja samih organizatora. Na tome je slavlju Papa prisutne pozvao da se ne obeshrabre i da ne budu ravnodušni prema onome što se događa oko njih. Stanje u gradovima, ali i u ostalim sredinama, moglo bi zvesti ljude i navesti ih na sakrivanje i povlačenje u sebe, upozorio je Sveti Otac u svojoj homiliji. Govoreći o starozavjetnom tekstu, Sve-

ti okrutno je i nehumano društvo, citirao je svoga prethodnika Benedikta XVI. papa Franjo. Drukčije od Jone djelovao je Isus koji je svim ljudima, posebno napaćenima, donio „evanđelje ljubavi Božje“. I do današnjih je ljudi doprlo to evanđelje „kako bi se suprotstavili globalizaciji ravnodušnosti“. S kršćanima Perua i cijeloga svijeta Isus je i dalje na ulicama i bratstvom se bori protiv oduzimanja časti i dostojanstva, solidarnosti protiv nepravde, protiv nasilja bori se oružjem mira. Zbog toga se vjernici ne smiju bojati „biti sveci 21. stoljeća“, a nadu da je to moguće sam je Papa – prema svojim riječima – mogao „osjetiti u rukama“ baš tijekom pohoda Čileu i Peruu. Nakon mise pozdravio je i pripadnike drugih kršćanskih zajednica, te se uputio u zračnu luku gdje ga je ispratio peruanski predsjednik Pablo Kuczynski.

U našem je novinarskom izvještaju nemoguće nabrojiti sve poticaje i prijedloge koje je svima u Crkvama u obje zemlje, uz mnogo osjećaja i ljubavi, prenio papa Franjo. No, svima će u sjećanju ostati da je na početku svoga puta u Peru otputovao na područje Amazone, jer mu je vrlo važna tema zaštite okoliša i svega stvorenoga, kao i pravedne raspodjele svih dobara naše planete, kako bi se iskorijenilo siromaštvo. Zato je baš na tome području osudio sve veće iskorištava-

Biskupi moraju biti hrabri

Snažne poruke Papa je uputio i biskupima, svim ljudima Crkve i vjernicima, posebno mladima koje je ohrabrio. Biskupima je poručio da hrabro moraju upozoravati na sve nepravde, stavljajući im pred oči primjer „biskupa ulice“ – svetoga Turibija Mogrovejskog (Toribio de Mogroveja – 1538–1606). Taj je sveti biskup sam prelazio nabujale rijeke, kako bi stigao na drugu obalu: u udaljene krajeve i strane kulture, kako bi se zauzeo za pravdu i jedinstvo među ljudima. Od 22 godine svoje biskupske službe sv. Toribio 18 je godina proveo izvan svoga biskupskoga grada „kako bi tragao za udaljenima i rastrkanima“, a onako kako je on dao prirediti katekizme na jezicima Aymara i Quechua, tako i današnji biskupi moraju učiti „govore i kulture

Nastavak na str. 10

Bogatstvo dijaloga i potpore

U organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 23. do 25. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu na Šalati održan je 58. teološko-pastoralni tjedan o temi „Unutarcrkveni dijalog, suradnja i suodgovornost“.

Unutarcrkveni dijalog, suradnja i suodgovornost – bila je tema teološko-pastoralnoga tjedan koji je održan u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kroz izlaganja i brojne rasprave u nazočnosti više stotina svećenika, među kojima je bio i veći broj svećenika i drugih pastoralnih djelatnika iz Njemačke, obrađene su aktualne teme od Biblijsko-teološke osnove unutarcrkvenog dijaloga, suradnje i suodgovornosti, komunikacije, dijaloga, hijerarhijskih struktura do povjerenje i suradnja između svećenika i vjernika laika.

Misno slavlje za domovinu u katedrali Sv. Stosije u Zadru u predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u koncelebraciji s vojnim biskupom u RH Jurem Bogdanom u povodu proslave 25. obljetnice oslobodilačke vojno-redarstvene akcije „Maslenica“. Nadbiskup Puljić je istaknuo da ne zaboravljamo žrtvu koja je podnesena za našu slobodu. Obljetnica akcije Maslenica u vidu stjecanja slobode dobra je prigoda sjetiti se silnih Božjih djela i čudesnih zahvata.

Svjetska molitvena osmina

Svjetska molitvena osmina za jeđinstvo kršćana priređena je diljem Crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. U sarajevskoj katedrali ekumensko bogoslužje Riječi predvodio je vrhbosanski nadbiskup metropolit kardinal Vinko Puljić uz sudjelovanje apostolskog nuncija mons. Luigija Pezzuta, pomoćnog biskupa Pere Sudara te većeg broja svećenika, redovnika, redovnica, bogoslova i drugih vjernika. Kardinal Puljić posebnu je dobrodošlicu poželio da brobosanskom metropolitu SPC Hrizostomu i većem broju pravoslavnih svećenika u njegovoj pratnji. Zajednički se molio u svim crkvama i po svim biskupijama, a u Zagrebu je

molitveni hod krenuo u grkokatoličkoj konkatedrali Sv. Ćirila i Metoda s geslom „Desnica tvoja, Gospodine, snagom se prodići“. Istaknuo je da su kršćani 21. stoljeća pozvani preispitati sami sebe, svoju osob-

Sudionici otvorenja TPT-a u Međubiskupijskom sjemeništu na Šalati u Zagrebu

nost, računaju li s Bogom i snagom desnice njegove.

Apostolski nuncij u Saveznoj Republici Njemačkoj nadbiskup Nikola Eterović, naslovni nadbiskup Cibale pohodio je Zagreb te se kardinalom Josipom Bozanićem susreo se s predsjednikom Republike Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović. Istodobno je nuncij Eterović posjetio Hrvatsko katoličko sveučilište. U razgovoru s prof. dr. Željkom Tanjićem, rektorom HKS-a, i prof. dr. Emilijem Marinom, prorektorom za međunarodnu suradnju, nadbiskup Eterović se informirao o razvoju i rastu te o budućim planovima Sveučilišta.

Predsjednica s kardinalom Puljićem

U okviru službenog posjeta Bosni i Hercegovini predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović u prostorijama Veleposlanstva R. Hrvatske u BiH u Sarajevu susrela se s vrhbosanskim nadbiskupom metropolitom kardinalom Vinkom Puljićem, predsjednikom Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. U izjavi kardinal Puljić je istaknuo da je zadovoljan što je nakon dvije godine imao prigodu susresti se i razmijeniti mišljenje s

predsjednicom Grabar-Kitarović u Sarajevu. Kazao je da je Bosna i Hercegovina „zemlja svih ljudi koji su u njoj rođeni, u njoj žive i u njoj žele ostati“. Upoznao je Predsjednicu sa stanjem Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini napominjući da „samo nužno vezani uz stanje Hrvata, jer su katolici većinski Hrvati“.

Banjolučki biskup Franjo Komarica posjetio je novoga bihačko-petrovačkoga episkopa Sergija u njegovu vladničanskom dvoru u Bosanskom Petrovcu, prvi put otkako je episkop jesenas preuzeo vodstvo Bihačko-petrovačke eparhije. U pratnji biskupa bili su sadašnji banjolučki župnik, a dugogodišnji župnik Drvara Žarko Vladislav Ošap i sadašnji drvarsko-petrovački župnik don Davor Klečina. Episkop Sergej obećao je uskoro uzvratni posjet biskupu Komarici u Banjoj Luci.

Božićni dani Hrvata u Sloveniji

Euharistijsko slavlje u Ljubljani o Božićnim danima Hrvata u Sloveniji predvodio je vrhbosanski nadbiskup i metropolit kardinal Vinko Puljić u koncelebraciji s ljubljanskim nadbiskupom i metropolitom Stanislavom Zoreom. U koncelebraciji bili su i apostolski nuncij u Sloveniji nadbiskup Juliusz Janusz, provincijal fra Marjan Čuden, provincijal fra Joško Kodžoman iz Splita, ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. vlč. Tomislav Markić, fra Marko Prpa te više svećenika.

Katehetska zimska škola za vjeroučitelje osnovnih škola održana u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu.

Pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića Tajništvo Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije održalo je sastanak te oblikovalo 48 prijedloga na temelju 120 intervenata članova Sinode. **A.O.**

RAZGOVOR S DR. CLAUDIJOM STAHL, AUTORICOM KNJIGE NA NJEMAČKOM JEZIKU: „ALOJZIJE STEPINAC – DIE BIOGRAFIE“ (Verlag Ferdinand Schöningh, Paderborn, 2017.)

Stepinčev život je moderna priča o svecu

Dr. Claudia Stahl je sutkinja na Upravnom sudu u Cottbusu u Njemačkoj. Za sebe kaže kako obiteljski nije povezana s Hrvatskom, a rođena je u Hamburgu. Katolkinja je. Studirala je pravo, glazboslovlje i filozofiju, a danas živi u Berlinu i Cottbusu.

Još uvijek je prisutna neistina o bl. Alojziju Stepincu

Živa zajednica: Bl. Alojzije Stepinac u Hrvatskoj je velika i neiscrpna tema, koja poprima međunarodne razmjere. Što je Vas potaklo da napišete tako opširno djelo o Blaženiku na njemačkom jeziku?

Dr. Claudia Stahl: Na žalost, još uvijek se nailazi na mnoge neistine i netočna mišljenja o životu i djelovanju nadbiskupa Stepinca i to primjerice da je bio ratni zločinac, nacistički kolaborator ili fanatik. U međuvremenu su na hrvatskom jeziku objavljeni najvažniji izvori o njemu. Međutim na njemačkom jeziku je nedostajao aktualni biografski prikaz koji objedinjuje sve te izvore. Nadam se da će moja knjiga omogućiti jednu pravednu raspravu temeljenu na pouzdanim činjenicama.

Živa zajednica: Za Vašu se knjigu može reći kako je najopsežnije djelo o bl. Alojziju Stepincu na njemačkom jeziku. U njoj se po prvi put donose dosad nepoznati dokumenti koji osvjetljavaju povijesne postavke njegova djelovanja i njegova odnosa s Njemačkom. Je li ujedno u tome i njezina posebna vrijednost?

Dr. Claudia Stahl: To je važan aspekt. Alojzije Stepinac je bio nadaren čovjek širokog obrazovanja. Uz

hrvatski i latinski tečno je govorio njemački, francuski i talijanski. Tijekom svoga života bio je usko povezan s kulturom njemačkoga govornog područja. Unatoč njegovoj izolaciji tijekom posli-

Na žalost, još uvijek se nailazi na mnoge neistine i netočna mišljenja o životu i djelovanju nadbiskupa Stepinca.

jeratnog razdoblja zanimao se za politički i društveni razvoj u inozemstvu. Pratio je tadašnje velike rasprave o ponovnom njemačkom naoružanju, o njemačko-francuskom prijateljstvu i o početku europskog ujedinjenja. Međutim, neka je događanja na Zapadu smatrao vrlo kritičnima.

Njemačka javnost se oduvijek zanimala za Stepinca

Živa zajednica: Vaša knjiga ima 592 stranice. Knjigu ste pisali na temelju autentičnih izvora, ali i na temelju izbora druge i ostale literature. Ono što plijeni pozornost je svakako Vaše istraživanje o bl. Alojziju Stepincu u arhivima njemačkih (nad)biskupija: Berlin, Freiburg, München i Speyer, kao i Povijesnog arhiva radija SWR (Südwestrundfunk) iz Stuttgarta i Političkog arhiva službe vanjskih poslova iz Berlina. Do kojih ste spoznaja posebno došli?

Dr. Claudia Stahl: Izvori prikazuju kako se sudbina kardinala Stepinca u mladoj Saveznoj Republici Njemačkoj 1950-ih godina pomno pratila. On je kod nas bio poznata osoba. Njemač-

ko veleposlanstvo u Beogradu redovito je izvješćivalo Službu vanjskih poslova SR Njemačke o njemu. Neki Nijemci su toliko bili fascinirani Stepincem da su ga potajno čak i u avanturističkim okolnostima posjećivali u njegovu zatočeništvu. Potom bi slali izvješća svojih iskustava njemačkim biskupima. Jedan od Stepinčevih liječnika, koji je tijekom njegova zatočeništva medicinski skrbio o njemu, također je bio iz Freiburga. U tada podijeljenoj Berlinskoj biskupiji zatočeni zagrebački nadbiskup, koji je teško patio, izazivao je posebnu pozornost.

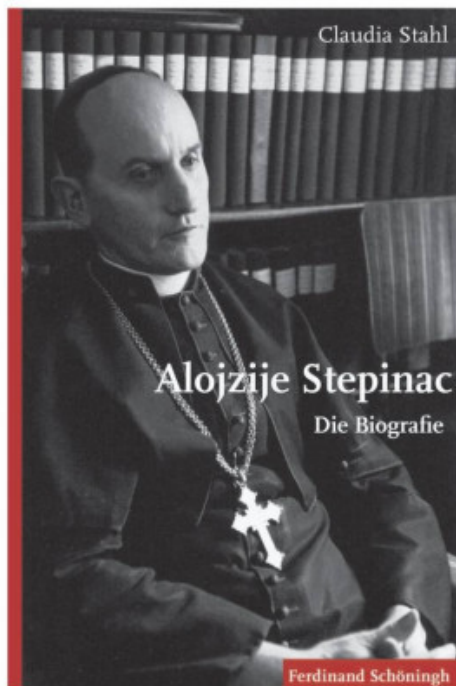
Knjiga kronološki ocrtava bitne postaje Stepinčeva života

Živa zajednica: Knjigu ste podijelili u osam dijelova: *Sin seljaka i časnik (1892.–1924.)*, *Svećenička formacija (1924.–1934.)*, *Nadbiskup u prvoj Jugoslaviji (1934.–1941.)*, *Djelovanje u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj (1941.–1945.)*, *Osuda u komunističkoj Jugoslaviji, U zatvoru (1946.–1951.)*, *Zatočeništvo i smrt (1951.–1960.)* i *Djelovanje nakon smrti. U kojoj ste mjeri takvim pristupom uspjeli zaokružili cjelokupni život i djelovanje bl. Alojzija Stepinca?*

Dr. Claudia Stahl: Knjiga kronološki ocrtava bitne postaje njegova života. Stepinac je kao nadbiskup morao opstati u

trima različitim strukturama države te se suočavati s velikim ideologijama 20. stoljeća. Stoga sam prikazala povijesnu i crkvenu pozadinu ako se to činilo potrebnim za razumijevanje

la argumente za i protiv njega. Kao pravnik mogu reći da je njegova osuda 1946. godine bila u potpunosti neodrživa. Iz crkvene perspektive odluka o njegovoj kanonizaciji sada je u ruci pape Franje.

Stepinac je – noseći odgovornost – kao nadbiskup morao odlučivati u vrlo teškim situacijama. U knjizi sam iznijela i odvagnula argumente za i protiv njega. Kao pravnik mogu reći da je njegova osuda 1946. godine bila u potpunosti neodrživa. Iz crkvene perspektive odluka o njegovoj kanonizaciji sada je u ruci pape Franje.

Stepinčeva života i djelovanja i ako su za određena pitanja već postojala pouzdana povijesna saznanja.

Živa zajednica: Po struci ste i pravnik. Koliko Vam je pomoglo pri pisanju knjige iskustvo gledanja na Blaženika i njegovo doba s tog motrišta?

Dr. Claudia Stahl: Ne osjećam se pozvanom suditi o blaženom Alojziju. Mislim da bi svaki čitatelj trebao stvoriti svoju sliku osobno. Stepinac je – noseći odgovornost – kao nadbiskup morao odlučivati u vrlo teškim situacijama. U knjizi sam iznijela i odvagnu-

Tajna Stepinčeve privlačnosti

Živa zajednica: Vaša knjiga dolazi u pravo vrijeme. Za vjerovati je kako će Crkva uskoro proglasiti bl. Alojzija Stepinca svetim. Po čemu je on, po Vama, poseban, i što od njegove svetosti može posebno baštiniti Katolička Crkva?

Dr. Claudia Stahl: Stepinčev život je moderna priča o svecu. Pomagao je potrebitima i progonjenima bez obzira na njihovu religiju, podrijetlo ili rasu. Posebice je bio uz najslabije. Neustrašivo je svjedočio svoju vjeru s velikom jednostavnošću, kroz osobnu patnju i u solidarnosti sa svim supatnicima. Kada je 1946. godine obilježen kao zločinac i isključen iz javnosti, bio je osuđen na šutnju te je izgubio svoju moć javnog djelovanja. Približno pola vremena svoje biskupske službe, što je ipak 13 godina, proveo je u zatvoru i zatočeništvu. Mogao je emigrirati na Zapad, ali on je htio ostati sa svojim vjernicima, čak i kada je već bio smrtno bolestan. Što je bio nemoćniji, to su više ljudi bili okrenuti prema njemu. To je još i danas tajna njegove privlačnosti. Crkva u Njemačkoj bi također trebala čuvati spomen na to veliko svjedočanstvo.

Živa zajednica: I za kraj, što Vama osobno znači život i djelo bl. Alojzija Stepinca?

Dr. Claudia Stahl: Blaženi Alojzije Stepinac je moj krizmani zaštitnik. Iskusi-la sam njegov zagovor i zahvalna sam mu za toliko toga. Papa Ivan XXIII. rekao je nakon Stepinčeve smrti u veljači 1960. na misi zadušnici u bazilici sv. Petra: „On je mojoj duši bio vrlo drag.“ Željela bih se tom prik-ljučiti.

Razgovarao: Adolf Polegubić

Stepinac je kao nadbiskup morao opstati u trima različitim strukturama države te se suočavati s velikim ideologijama 20. stoljeća. Stoga sam prikazala povijesnu i crkvenu pozadinu ako se to činilo potrebnim za razumijevanje Stepinčeva života i djelovanja i ako su za određena pitanja već postojala pouzdana povijesna saznanja, istaknula je dr. Stahl.

PAPINA PRUKA JE SVJEDOČANSTVO NJEGOVE LJUBAVI I BRIGE ZA PROGNAE, IZBJEGLICE I SELIOCE

Primiti, zaštititi, promicati i integrirati

Draga braćo i sestre, članovi hrvatskih misija i zajednica u svijetu!

S radošću i zahvalnošću vam, u ime Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu i Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, a posredstvom misija i zajednica, na hrvatskome šaljem ovogodišnju poruku pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica.

Kako i sami iz teksta vidite, Papa svoju ovogodišnju poruku temelji na ljudskoj i vjerničkoj obvezi prihvaćanja svih koji, zbog raznih, a uvijek teških razloga, napuštaju svoj dom i domovinu. Ta obveza podrazumijeva djelatnu ljubav i solidarnost s ljudima u nevolji koja se očituje, kako Papa kaže, u četveroslojnom djelovanju, to jest u prijemu, zaštiti, promicanju i integriranju. Svi ste vi, dragi hrvatski iseljenici, osobno iskusili ili preko svojih roditelja ili predaka osjetili što su tegobe i tjeskobe dolaženja i snalaženja, kao i kakvoću prijema, zaštite, promicanja i integriranja. Opća Crkva je, ponajprije zauzimanjima Svete Stolice, zagovarala i promicala osjetljivost sa svim vrstama ljudske ugroženosti, pa tako i selilaca i izbjeglica.

mons. dr. Pero Sudar

Nаша domovinska Crkva se trudila ublažiti teškoće i olakšati snalaženje, šaljući s vama i k vama svećenike, redovnike i pastoralne djelatnike. To čini i u ovome vremenu novog vala odljevanja našega naroda iz Domovine.

I ovogodišnja Papina poruka je izvanredno svjedočanstvo njegove ljubavi i brige za prognane, izbjeglice i selioce, ali i nastojanja i vapaja da im se pomogne. Želio bih vam ukazati na važnu Papinu tvrdnju kako integracija nije „neka vrsta asimilacije, koja bi vodila zatiranju i zaboravu vlastitoga kulturnoga identiteta“. Nama Hrvatima i domovinskoj Crkvi je vrlo važno ovo razlikovanje integracije i asimilacije. To daje okvir i smisao djelovanju naše Hrvatske inozemne pastve! Naši iseljenici mogu, dakle, i trebaju biti dobri vjernici i uspješni članovi društva u zemljama koje su im dale gostoprimstvo, ne odričući se ni svoga nacional-

noga identiteta ni svoje povezanosti s domovinskom Crkvom. Vašu uključenost u crkveno zajedništvo u zemljama u kojima živite svjedočite živ-

vlč. dr. Tomislav Markić

ljenjem prema Božjemu zakonu i pridržavajući se tamošnjih crkvenih odredbi. A svoju povezanost s domovinskom Crkvom svjedočite pripadnošću hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama. To dvoje se ne isključuje, nego dopunjava i obogaćuje!

Božić je blagdan Božje ljubavi i brige za čovjeka, ali i međusobne ljudske povezanosti i zajedništva. Zato vam od srca želimo čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu!

**dr. vlč. Tomislav Markić –
nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu**

**mons. dr. Pero Sudar –
predsjednik Vijeća HBK i BK BiH
za hrvatsku inozemnu pastvu**

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2018. (14. siječnja 2018.)

Draga braćo i sestre!

„Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnjak; ljubi ga kao sebe samoga. Ta i vi ste bili stranci u egipatskoj zemlji. Ja sam Jahve, Bog vaš!“ (Lev 19, 34).

Uprvim godinama svoga pontifikata opetovano sam izražavao posebnu zabrinutost zbog žalosne situacije mnogih migranata i izbjeglica koji bježe od rata, progonā, prirodnih katastrofa i siromaštva. Ta je situacija nesumnjivo „znak vremena“, koji sam se trudio tumačiti, uz pomoć Duha Svetoga, još od svoga posjeta Lampedusi 8. srpnja 2013. godine. Osnivanjem novog Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja htio sam da posebni odsjek - stavljen ad tempus pod moje izravno vodstvo –

izrazi brigu Crkve za migrante, raseljene osobe, izbjeglice i žrtve trgovine ljudima.

Svaki stranac koji pokuca na naša vrata prilika je za susret s Isusom Kristom, koji se poistovjećuje s primljenim i odbačenim strancem svakog doba (usp. Mt 25, 35-43). Gospodin povjerava majčinskoj ljubavi Crkve svaku osobu koja je prisiljena napustiti svoju domovinu u potrazi za boljom budućnošću. (1) Ta se solidarnost mora konkretno izražavati u svakoj etapi migracijskog iskustva – od polaska na putovanje do dolaska na odredište i povratka. To je velika odgovornost koju Crkva želi podijeliti sa svim vjernicima i muškarcima i ženama dobre volje, koji su pozvani odgovoriti na mnoge izazove ovodobnih migracija s velikodušnošću, spremnošću, mudrošću i dalekovidnošću, svaki prema vlastitim mogućnostima.

U tome smislu želim potvrditi da „naš se zajednički odgovor može uobličiti sa četiri glagola: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati“. (2)

Promatrajući trenutnu situaciju, prihvatiti znači, prije svega, pružiti veće mogućnosti migrantima i izbjeglicama za siguran i legalan ulazak u zemlje odredišta. U tome smislu je poželjno uložiti konkretne napore kako bi se povećalo i pojednostavilo postupke za odobravanje humanitarnih viza i ponovno spajanje obitelji. Istodobno, nadam se da će veći broj zemalja usvojiti pojedinačne i zajedničke programe pokroviteljstva, te otvoriti humanitarne koridore za posebno ranjive izbjeglice. Nadalje, trebalo bi se pobrinuti da se onima koji bježe od sukoba u susjednim zemljama dodjeljuju posebne privremene vize. Kolektivna i proizvodnja protjerivanja migranata i izbjeglica

nisu prikladna rješenja, osobito kad ih se vraća u zemlje koje ne mogu jamčiti poštivanje ljudskog dostojanstva i temeljnih prava. (3) Još jednom želim istaknuti važnost pružanja migrantima i izbjeglicama prikladnog i doličnog početnog smještaja. „Širi programi prihvaćanja, već pokrenuti na različitim mjestima, čini se da olakšavaju osobni susret, omogućuju bolju kvalitetu usluga te pružaju veće jamstvo za uspjeh“. (4) Načelo središnjeg položaja ljudske osobe, koje je snažno zastupao moj dragi predšasnik Benedikt XVI. (5), obavezuje nas da uvijek osobnu sigurnost stavljamo ispred nacionalne. Potrebno je, stoga, osigurati odgovarajuću izobrazbu djelatnika zaduženih za kontrolu granica. Situacija migranata, tražitelja azila i izbjeglica zahtijeva da im se zajamči osobna sigurnost i pristup osnovnim uslugama. Poradi temeljnog dostojanstva svake ljudske osobe, moramo nastojati pronaći alternativna rješenja stavljanju u pritvor onih koji ulaze u zemlju bez dopuštenja. (6)

Drugi glagol – zaštititi – može se shvatiti kao niz koraka koje treba poduzeti u cilju obrane prava i dostojanstva migranata i izbjeglica, neovisno o njihovom pravnom statusu. (7) Ta zaštita započinje u zemlji porijekla a sastoji se u davanju pouzdanih i provjerenih informacija prije odlaska i pružanju zaštite od nezakonitih regrutacija. (8) Tu se zaštitu mora nastaviti, u najvećoj mogućoj mjeri, u zemlji migracije, jamčeći tim osobama odgovarajuću konzularnu pomoć, pravo da u svakom trenutku imaju kod sebe svoje osobne dokumente, pravedan pristup pravdi, mogućnost otvaranja osobnog bankovnog računa i minimalna sredstva dovoljna za život. Kad su pravilno priznate i vrednovane, sposobnosti i znanja migranata, tražitelja azila i izbjeglica pravo su bogatstva za zajednice koje ih primaju. (9) Zato se nadam da će, u zemljama koje ih prime, migrantima, iz poštovanja prema njihovu dostojanstvu, biti pruženi sloboda kretanja, mogućnosti za zaposlenje i pristup sredstvima komunikacije.

Što se tiče onih koji se odluču vratiti u domovinu, želim naglasiti potrebu za razvijanjem socijalnih i profesionalnih programa reintegracije. Međunarodna konvencija o pravima djeteta pruža univerzalnu pravnu osnovu za zaštitu maloljetnih migranata. Njih se mora poštediti svakog oblika pritvaranja zbog njihova statusa migranta

i ujedno im se mora zajamčiti redovni pristup osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju. Jednako tako, mora im se jamčiti pravo boravka do punoljetnosti i uživanje mogućnosti nastavka studija. Za maloljetnike bez pratnje i maloljetnike odvojene od njihovih obitelji važno je predvidjeti programe za privremeno čuvanje ili udomljavanje. (10) Opće pravo na državljanstvo treba biti priznato i propisno potvrđeno za svu djecu u času rođenju. Bez državljanstva u kojem se migranti i izbjeglice ponekad mogu naći moguće je lako izbjeći donošenjem „nacionalnog zakonodavstva koje je u skladu s temeljnim načelima međunarodnog prava“. (11) Status migranta ne bi smio

dikt XVI. je naglasio kako je u kontekstu migracije obitelj „mjesto i resurs kulture života i faktor integracije vrijednosti“ (14). Cjelovitost obitelji treba uvijek unapređivati, podupirući ponovno spajanje obitelji – u koje će biti obuhvaćeni djedovi i bake, unuke i braće i sestre –, neovisno o financijskim izdacima koje je potrebno za to izdvojiti. Migrantima, tražiteljima azila i izbjeglicama s invaliditetom mora se pružiti veća pomoć i podrška. Prepoznavajući hvalevrijedne napore koje su do sada poduzele mnoge zemlje u smislu međunarodne suradnje i humanitarne pomoći, nadam se da će se u dijeljenju te pomoći uzeti u obzir potrebe (kao što su medicinska i socijalna pomoć, kao i obrazovanje) zemalja u razvoju u koje se slijevaju rijeke migranata i izbjeglica. Nadam se jednako tako da će lokalne zajednice koje su ranjive i suočene s materijalnim teškoćama biti uključene među korisnike pomoći. (15)

Posljednji glagol – integrirati – tiče se mogućnosti za interkulturalno obogaćivanje koje migranti i izbjeglice pružaju svojom prisutnošću. Integracija nije „neka vrsta asimilacije, koja bi vodila zatiranju i zaboravu vlastitoga kulturnoga identiteta. Dodir s drugim, naprotiv, vodi otkrivanju njegove „tajne“, otvaranju drugome kako bi se prihvatilo njegove pozitivne vrijednosti i tako pridonijelo većem međusobnom poznavanju. To je dugotrajan proces koji ima za cilj oblikovanje društava i kultura, čineći ih sve više odrazom mnogostrukih Božjih darova ljudima“ (16). Ovaj se proces može ubrzati odobravanjem državljanstva koje neće biti uvjetovano financijskim zahtjevima ili poznavanjem jezika kao i nudenjem mogućnosti izvanredne regulacije statusa za migrante koje će im omogućiti duži boravak u zemlji u koju su došli. Ponavljam potrebu da na svaki mogući način promičemo kulturu susreta – povećanjem mogućnosti za interkulturalnu razmjenu, informiranjem i širenjem najboljih praksi integracije te razvijanjem programa za pripremu lokalnih zajednica za integracijske procese. Želim naglasiti poseban slučaj osoba prisiljenih napustiti zemlju migracije zbog humanitarnih kriza. Te osobe traže da im se osigura odgovarajuća pomoć za repatriaciju i učinkovite programe reintegracije u svijet rada u njihovim matičnim zemljama.

U skladu sa svojom pastoralnom tradicijom, Crkva je spremna izravno

Nastavak na str. 24

Nastavak sa str. 4

današnjice" kako bi kršćansku poruku učinili svima razumljivom. Sv. Toribio dizao je glas protiv nepravdi koje se nanose domorocima, a njegovo proročko djelovanje mora biti uzor i današnjim pastirima Crkve koji ne smiju okretati glavu od zloporaba i ispada.

„Nemojte se predati!“

Mladima Perua Papa je poručio da se ne daju obeshrabriti i da slijede svoje ideale. Na tome putu slušati im je Isusov glas, pa i onda kada je život težak.

„Nemojte se predati, nemojte izgubiti nadu“, poručio je mladima Papa na podnevnoj molitvi Andeoskog pozdravljenja u nedjelju na središnjem trgu ispred limske katedrale. Put novozavjetnih blaženstava „nije ni pošto lagan, ali je izazovan“, rekao im je papa Franjo dodajući da mladi njime ne trebaju ići sami, nego u skupinama u kojima svatko treba dati najbolje od sebe.

Ne njegovo spontano pitanje jesu li na to spremni, mladi su odgovorili glasnim:

„Da!“ Osvrćući se na suvremene medije, mladima je jasno poručio: „Ne možemo ni druge, niti stvarnost, ali niti sebe same obraditi u fotošopu“, filteri s raznim bojama, kao i fotografije u visokoj rezoluciji dobro funkcioniraju samo kod video snimaka.

Srce se ne može „obraditi digitalno“, jer u toj obradi prava ljubav i prava sreće nemaju mjesta. „Isus ne želi da 'našminkaš' svoje srce“, istaknuo je Papa, „jer on te voli takvoga kakav jesi i ima jedan san kojega može ostvariti sa svakim od vas.“ A to je jasno iz slika biblijskih heroja: Mojsije je zamuckivao, Abraham je bio star, Jeremija jako mlad, Zakej nizak, učenici su spavali, a Petar je zatajio Isusa.

„Kada nas Isus pogleda, ne pita kako smo savršeni, nego misli na svu onu ljubav koju imamo u srcu, kako bismo je darovali drugima i kako bismo im služili.“

Ohrabrenje redovnicama u molitvi

Na jutarnjoj molitvi u hodočasničkoj crkvi „Senor de los Milagros“ (Gospodin čudesa) s redovnicama u Limi Papa ih je ohrabrio da svojom molitvom budu uz ljude u njihovim patnjama. Na taj će se način zauzimati za „zatočene, selioce, izbjeglice i prognjene, ranjene obitelji, nezaposlene, siromašne, bolesne i ovisnike.“ „Po svojoj molitvi dan i noć donosite život mnoge braće i sestra pred Gospodina, jer oni do njega ne dopiru iz raznih razloga“, rekao je pred više od 500 redovnica Sveti Otac ističući da klauzura u kojoj žive baš zato „nije uska, nego široka“. Ponovno je upozorio i na trač i ogovaranje koje može

Nakon trodnevnoga pohoda Čileu Papa je tu zemlju nazvao „zemljom snova“ jer u njoj žive ljudi iz različitih naroda i kultura, jer je to zemlja koja je spremna prihvaćati druge i u kojoj vlada pravednost. O tome je govorio na zadnjoj misi južno od Iquiquea, na mjestu „susreta“ pustinje Atacama s Pacifičkim oceanom. No, Čile je i zemlja u kojoj ima problema, a ima ih i Katolička Crkva koja gubi vjernike, a opterećena je i skandalima spolnoga zlostavljanja. Zato je papa Franjo na samome početku – odmah po dolasku u Čile – istaknuo da osjeća „bol i sram“ zbog toga, a njegove je riječi ispred Predsjedničke palače i u obližnjem parku gdje ga je slušalo 400 tisuća ljudi, koji su se okupili na prvu misu.

razoriti zajednicu i zajedništvo, kao i životnu radost. Redovnice je zamolio da molitvu posvete jedinstvu Crkve, jer ih Crkva treba.

Čile: u fokusu Mapuche i žrtve zloporabe

Prije Perua, kao što smo napisali, papa Franjo pohodio je susjedni Čile. I u toj je zemlji imao brojne susrete s političarima, crkvenim službenicima i vjernicima, ali i sa žrtvama spolne zloporabe i pripadnicima manjine plemena Mapuche, koji nisu baš oduševljeni prihvatili sve njegove izjave. Papa je našao vremena i za razgovor s jednom žrtvom vojne diktature nekadašnjega čileanskoga predsjednika generala Augusta Pinocheta (1973–1990). U Čileu je Papa osim toga upozorio na zatvorenost društva i na nasilje, te pozvao na solidarnost sa seliocima kojih je sve više. Žrtve spo-

lnoga zlostavljanja papi Franji su zamjerile što je rekao da se protiv biskupa Juana Barrosa iznose klevete, jer nema dokaza da je premještao svećenike koji su bili zlostavljači. Zbog svojih im se riječi papa Franjo, na letu za Rim, prema pisanju austrijskoga Kathpressa, ispričao pred novinarima koji su ga pratili na apostolskom pohodu, pojašnjavajući da je njegov izbor riječi bio pogrešan, da ne traži da mu itko donose „dokaze u kuverti“, te da je kao i njegov prethodnik Benedikt XVI. jasno rekao da za zloporabe postoji „nulta tolerancija“.

Nakon trodnevnoga pohoda Čileu Papa je tu zemlju nazvao „zemljom snova“ jer u njoj žive ljudi iz različitih naroda i kultura, jer je to zemlja koja je spremna prihvaćati druge i u kojoj vlada pravednost. O tome je govorio na zadnjoj misi južno od Iquiquea, na mjestu „susreta“ pustinje Atacama s Pacifičkim oceanom. No, Čile je i zemlja u kojoj ima problema, a ima ih i Katolička Crkva koja gubi vjernike, a opterećena je i skandalima spolnoga zlostavljanja. Zato je papa Franjo na samome početku – odmah po dolasku u Čile – istaknuo da osjeća „bol i sram“ zbog toga, a

njegove je riječi ispred Predsjedničke palače i u obližnjem parku gdje ga je slušalo 400 tisuća ljudi, koji su se okupili na prvu misu.

U Čileu je dopušten pobačaj i istospolne veze, a društvo proživljava snažnu sekularizaciju, pa je svećenike i redovnike pozvao na jače zauzimanje i djelovanje, potičući ih da izađu iz svojih „nostalgčnih dvoraca izolacije“.

Mlade u Čileu je pozvao da se ne mire s nepravdom i razmišljanjem „uvijek je bilo tako“. Ako Crkva želi ostati mlada, mora dopustiti da ju mladi i izazivaju i pitaju, jer je to signal i poziv na obraćanje koji vrijedi za sve, pa i za Crkvu. Mir je moguć, poručivao je Papa u Čileu, kada čovjek čovjeku gleda u lice, oči u oči, jer sve počinje od međuljudske komunikacije i ljudskoga i kršćanskoga odnosa prema drugima i drugačijima.

M. K.

NAŠE ZAJEDNICE

MOERS

„Padaj s neba roso sveta“

Ovogodišnja proslava blagdana sv. Nikole u Hrvatskoj katoličkoj misiji Donja Rajna – Moers održana je u subotu 9. prosinca 2017. U punoj crkvi sv. Martina sa sv. misom, a potom je nastavljena u Franciskus-dvorani. Da je sv. Nikola jedan od najomiljenijih svetaca i zaštitnika djece, pokazalo se i ovog puta. Pod njegov se zagovor i zaštitu posebno utekla obitelj Škaro, koji su upravo toga dana odlučili krstiti sina

ve. Poručio je da na mladima svijet ostaje, te da su oni naša budućnost. U program je uvela pjesma „Padaj s neba roso sveta“, koju je otpjevao zbor odraslih pod vodstvom Darka Lovrinovića. Nastupio je i zbor mladih te učenici Hrvatske dopunske škole iz Moersa i Kamp-Lintforta s kojima radi učiteljica Dijana Ivanković. U svom bogatom programu kroz ples, igrokaze, recitale iznijeli su želje, čestitke i zahvale sv. Nikoli te su

djece te svako posebno darivati. Za svako dijete osim dara imao je ne samo lijepu riječ već i zadatak koji moraju izvršavati do sljedeće godine. Kad se sv. Nikola oprostio od prisutnih i krenuo dalje, mladi župe su kroz pjesmu i ples zblížili starije i mlađe. Pobrinuli su se da se ne zamre stari hrvatski običaj „sijanja božićne pšenice na sv. Luciju“, pa su dijelili prisutnima paketiće pšenice. Bila je to jedna ugodna večer u kojoj su svi zajedno barem na nekoliko sati osjetili dašak kulture i običaja Do-

S nikolinjske
proslave u HKM
Donja Rajna-Moers

Hrvoja Gabriela i tako ga uvesti u Katoličku Crkvu. Okupljene je na početku slavlja pozdravio fra Josip Filipović, voditelj Hrvatske katoličke misije u Moersu, koji je iskazao veliko zadovoljstvo i radost održavanja te već tradicionalne proslave te se iskreno zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli organizaciji prosla-

svima približili radost i pravu vrijednost Božića. Potrudili su se prikazati običaje i povijest nastanka jaslca, simboliku ukrašavanja bora, postavljanja jaslca i unošenja slame. Pri kraju programa stigao je žarko očekivani sv. Nikola u pratnji svoja tri anđela. Sv. Nikola je sa sobom donio zlatnu knjigu i počeo čitati imena

movine, iako su od nje udaljeni tisuću i više kilometara, te duh prijateljstva i druženja koji spaja naše ljude u tuđini. Sv. Nikola je u nedjelju 10. prosinca 2017. pohodio i razveselio i djecu iz Bocholta te i njima isto tako uručio darove i svima zaželio blagoslovljen Božić i Novu godinu.

Tekst: D.I.

BAYREUTH

Proslava sv. Nikole

Hrvatska katolička zajednica u Bayreuthu, koja djeluje u sklopu Hrvatske katoličke misije Bamberg, proslavila je 16. prosinca 2017. blagdan sv. Nikole. Proslava je počela misnim slavljem u crkvi Duha Svetoga, koje je predvodio voditelj misije vlč. don Rudi Paloš, a koji je nakon mise sve pozvao na nikolinjsko-božićnu proslavu. Oko dvadesetero djece primilo je darove od sv. Nikole. Na harmonici je svirao Stipa Gavranović, a dobro raspoloženje uz druženje, jelo i piće nastavilo se do kasno u noć. Don Rudi je svima zaželio blagoslovljene božićno-novogodišnje blagdane te je onima koji su išli u domovinu, zaželio sretan put i povratak.

Tekst i snimka: Pavo Mikić

Piše:
dr. sc. s. Valerija
Kovač,
KBF Zagreb

U iščekivanju konačne budućnosti

Sve postoji zahvaljujući Bogu i u njemu nalazi svoj smisao i svrhu postojanja.

Čovjek svojim sadašnjim životom nikada nije do kraja zadovoljan. Ima osjećaj da mu (još) nešto nedostaje i teži za nečim boljim, višim, ljepšim, trajnijim. I najsretnije trenutke, koji mu pružaju radost i ispunjenje na kraju doživljava kao privremene i prolazne te traži uvijek nove momente zadovoljstva i sreće. Čovjek svoju sadašnjost stalno iskoračuje s pogledom u budućnost, za koju želi da mu bude (još) bolja od ovoga „sada“. Čovjek duboko u sebi ne želi da njegov život završi ovozemaljskom „epizodom“ i nada se da će, unatoč svemu, živjeti beskonačno. Koliko god mu je važan sadašnji život, želi da ima budućnost, najprije onu ovdje na zemlji, ali i onu koja će trajati nakon njegove smrti. Gotovo sve religije i svjetonazori (osim nihilizma) različitim predodžbama žele čovjeku pružiti neprolazni smisao njegova života.

Bog početak i cilj stvorenja

Biblija pripovijeda da je Bog stvorio svijet i čovjeka ne zato što je morao ili bio prisiljen na to, nego sasvim slobodno i nesebično, iz preobilja svoje ljubavi. Bog je iz vlastite dobrote svijetu i čovjeku darovao da postoje i da se razvijaju. Biblija također kazuje da je Bog svemu stvorenome dao određeni smisao i cilj. Svijet i čovjek i čitav svemir nisu tek slučajni proizvodi nekih procesa, nego je Bog dao da postoje s određenom svrhom: da budu zajedno s njime u njegovoj vječnosti. Bog je tako i početak i cilj svega stvorenja. To znači da sav svijet i svemir, ljudska povijest i čovječanstvo neće propasti natrag u ništavilo niti će biti zauvijek uništeni, nego im je Bog zagarantirao budućnost kod sebe samoga (usp. Rim 8,21–22).

Bog u sebi nije neki zatvoreni samac, nego zajedništvo božanskih oso-

ba Oca, Sina i Duha Svetoga koji međusobno dijele i jedan drugome daruju istu božansku ljubav. To preobilno bogatstvo svoga božanskoga života Bog želi podijeliti sa svojim stvorenjima i poziva ih u zajedništvo svoje trojstvene ljubavi. Gledano iz perspektive stvorenja, to znači da je Bog iz ljubavi sve stvorio, po svojoj ljubavi održava u postojanju sve stvorenje i omogućuje mu da se razvija i ide prema njemu kao cilju koji mu je predvidio. Sve postoji zahvaljujući Bogu i u njemu nalazi svoj smisao i svrhu postojanja.

Čovjek pred Bogom

Posebno mjesto u Božjemu stvorenijskome planu ima čovjek. On stoji u posebnome odnosu i odgovornosti

Posebno mjesto u Božjemu stvorenijskome planu ima čovjek. On stoji u posebnome odnosu i odgovornosti pred Bogom, koji ga je stvorio na svoju sliku i time mu usadio nešto posebno svoje. Zato je i poziv koji mu je Bog uputio na zajedništvo života poseban. Bog je čovjeku omogućio da, kao biće obdareno razumom i slobodom, sam odgovori Bogu te sudjeluje u izgrađivanju Božjega kraljevstva. Bog nije htio jednostavno svoju ljubav i zajedništvo nametnuti čovjeku, nego je želio da čovjek sam, slobodno prihvati Božji poziv zajedništva i sam doprinese ostvarenju Božjega kraljevstva već u ovome svijetu.

pred Bogom, koji ga je stvorio na svoju sliku i time mu usadio nešto posebno svoje. Zato je i poziv koji mu je Bog uputio na zajedništvo života poseban. Bog je čovjeku omogućio da, kao biće obdareno razumom i slobodom, sam odgovori Bogu te sudjeluje u izgrađivanju Božjega kraljevstva. Bog nije htio jednostavno svoju ljubav i zajedništvo nametnuti čovjeku, nego je želio da čovjek sam, slobodno prihvati Božji poziv zajedništva i sam doprinese ostvarenju Božjega kraljevstva već u ovome svijetu. Na pozadini Božjega stvorenijskoga plana, postaje nam jasnije odakle ta u čovjeku prisut-

na čežnja za puninom života, koju može u potpunosti ispuniti samo Bog.

Ako Bog poziva čovjeka da slobodno sudjeluje u izgrađivanju Božjega kraljevstva, to znači da je i naš ovozemaljski život jako važan, jer ga živimo u perspektivi vječnosti, i kada činimo dobro i kada griješimo. Već u ovozemaljskom životu se pripremamo za onostrani život s Bogom, koji je cilj našega postojanja. Za nas vjernike naša sadašnjost nije nikada samo „sada“ nego uvijek i otvorenost prema Božjoj budućnosti. Naš je život hod prema Bogu i njegovoj vječnosti. Dok se u svjetlu Božjega poziva pripremamo na susret s njime, razmišljamo i o svojoj sudbini koja nas čeka: ona će istodobno biti dar Božjega milosrđa i naše na zemlji ostvarene suradnje s njime.

Bog – „posljednja stvar“

Čovjeka zanima kako će se dogoditi taj konačni susret s Bogom i gdje će na kraju sam završiti u perspektivi vječnosti. U tradiciji se intenzivno razvila vjera o tzv. „posljednjim stvarima“ koje čovjeka čekaju nakon ovozemaljskoga života. Međutim, ne radi se o „stvarima“ koje su smještene negdje u prostoru svemira, nego je ri-

ječ o osobnome susretu: o zajedništvu s Bogom ili o odijeljenosti od njega. Hans Urs von Balthasar to je lijepo izrekao: „Bog je 'posljednja stvar' stvorenja – u tome je središte kršćanske istine spasenja. Bog je posljednja stvar stvorenja. Kao dobiveni on je nebo, kao izgubljeni pakao, kao onaj koji ispituje sud, kao onaj koji čisti čistilište. On je onaj, po kome konačno umire i po kome ono njemu i u njemu uskrisuje. On je to, naime, onako kako je okrenut svijetu, u svome Sinu Isusu Kristu, koji je objava Božja i time sadržaj posljednjih stvari.“

Neues Webportal „Živa zajednica“

Am 15. Januar 2018 um 12:00 Uhr mittags wurde das neue Webportal der Zeitschrift der kroatischen katholischen Missionen und Gemeinden in Deutschland „Živa zajednica“ online gestellt. Dies wurde im Büro für Kroatenseelsorge feierlich begangen. Die gedruckte Ausgabe der Zeitschrift erscheint seit 1978 und wird von Beginn an vom Büro für Kroatenseelsorge in Frankfurt a. M. herausgegeben. Im September dieses Jahres werden es nunmehr 40 Jahre seit Erscheinen der ersten Druckausgabe. Im Lichte dieses Jubiläums wurde das Webportal „Živa zajednica“ – www.zivazajednica.de errichtet. Es hat zum Ziel, den zeitgemäßen Anforderungen der Kommunikation, insbesondere für jüngere Generationen der kroatischen Katholiken in Deutschland und darüber hinaus, zu entsprechen. So ist die Zeitschrift, neben der gedruckten Ausgabe, zukünftig auch online zu lesen.

Der Vorsitzende des Rates für die Auslandsseelsorge der Kroatischen Bischofskonferenz und der Bischofskonferenz Bosnien und Herzegowina, Weihbischof von Sarajevo Msgr. Dr. Pero Sudar und Leiter der kroatischen Auslandsseelsorge Pfr. Dr. Tomislav Markić fanden gebührende Worte zur Online-Schaltung des Portals: „Mit dem Wissen und dem Verständnis für neue Kommunikationsmittel, die dem Zeitgeist und der Mentalität neuer Generationen entsprechen, freuen wir uns über die moderne Art der Vernetzung, die nun das Online-Portal 'Živa zajednica' bietet. Wir vertrauen darauf, dass das Portal gleichermaßen oder sogar noch besser als die gedruckte Ausgabe seine grundlegende Bestimmung erfüllen wird, vom Wirken der Missionen und Gemeinden und der gesamten kroatischen Auslandsseelsorge verbindend zu berichten. Im Namen der Heimatkirche danken wir allen, die bis heute an der redaktionellen Aufbereitung und Veröffentlichung der Zeitschrift 'Živa zajednica' mitgewirkt haben, wünschen Gottes Segen und senden unsere herzlichsten Glückwünsche zu diesem Schritt!“

In der Tat erfüllt die Kirche seit ihrer Gründung bis heute das Gebot Christi, allen Völkern das Evangelium zu verkünden. Die Bedeutung der Botschaft Christi ist während der Zeit un-

verändert geblieben, doch die Art und Weise der Verkündigung und die Menge der Menschen, an welche sich die Frohe Botschaft richtet, hat sich deutlich verändert. Auch stand das Christentum im Laufe der Zeit vor mehreren geschichtlichen Wandlungen; angefangen vom Zeitalter der Entdeckungen bis hin zur industriellen Revolution, die alle eine unterschiedliche Form der Evangelisierung notwendig machten. So steht die Kirche von heute vor einer weiteren Wandlung – der Kommunikations- und Informationsrevolution und diese stellt die Apostel der heutigen Zeit vor neue Herausforderungen. Die größte von ihnen ist jedoch das Internet.

Der Einfluss des Internets ist heute bis zum dem Maße ausgeprägt, dass wir sogar von einer Informationsgesellschaft, einer Kultur der Massenmedien und einer Mediengeneration sprechen. Der Inhalt der virtuellen Welt ist in seiner Weise unbegrenzt und die Form dieser virtuellen Welt verändert unsere Perspektive auf die Realität. Sie bestimmt sogar die geistige, moralische und soziale Entwicklung des Menschen. Auch die Kommunikation zwischen Individuen, Gruppen, Völkern und Kulturen wird von ihr bestimmt; sie hat Einfluss auf das Verstehen und Übertragen von Werten, Weltanschauung, Ideologie und religiöser Überzeugungen.

Das Internet kann als eine der „erstaunlichen Erfindungen, welche die menschliche Geisteskraft mit Gottes Hilfe aus der Schöpfung entwickelt hat“ betrachtet werden (vgl. Inter Mirifica Pkt. 1). In diesem Sinne handelt es sich um eine technologische Errungenschaft, die Gottes Segen inne hat; darin liegt ihr Ursprung und Ziel – Gott, der die Menschen liebt. Die Menschen müssen aber die ihnen von Gott gegebene Verantwortung annehmen und das rechte Maß im Umgang mit dem Internet finden.

Papst Franziskus hat Christen dazu aufgerufen, zur Verkündigung ihres Glaubens verstärkt moderne Informationstechnologien zu nutzen. „Habt keine Angst, Bürger der digitalen Umwelt zu werden“, teilte er mit. Das Internet sei „ein Geschenk Gottes“, da es neue Möglichkeiten der Begegnung schaffe. Die Kirche müsse sich den digitalen

Medien öffnen, „um mit den Menschen von heute im Gespräch zu sein“. Diese Kommunikation gebe der „missionarischen Berufung der ganzen Kirche Gestalt“. Ein Dialog setze aber die Bereitschaft voraus, einander zuzuhören und voneinander zu lernen. Zunehmende Mobilität und neue Kommunikationsmittel hätten bereits jetzt die Distanzen zwischen den Menschen verringert. Medien könnten daher helfen, „dass wir ein neues Gefühl für die Einheit der Menschheitsfamilie entwickeln, das uns zur Solidarität drängt“. Ausgrenzung und Armut breiter Bevölkerungsschichten seien aber nicht überwunden.

Gleichzeitig warb Franziskus für eine Entschleunigung. „Die Geschwindigkeit der Information übersteigt unsere Reflexions- und Urteilsfähigkeit.“ Dieses Überangebot könne zu Desorientierung, Manipulation und Vereinzelung führen. „Wir müssen einen gewissen Sinn für Langsamkeit und Ruhe wiedergewinnen“, teilte Franziskus mit, (Quelle: Zeit online)

Als Informations- und Kommunikationsplattform bietet das Internet auch für Beratung und Seelsorge neue Möglichkeiten. So bieten hier in Deutschland einzelne Seelsorger, aber auch Initiativen und Organisationen der evangelischen und katholischen Kirchen, bereits seit Mitte der 1990er Jahre Internetseelsorge an. Die kirchlichen Spitzenverbände der freien Wohlfahrtspflege, Diakonie und Caritas, haben ebenfalls Angebote der interaktiven Kommunikation im Netz, die unter die Rubrik Onlineberatung fallen.

Unser neues Webportal haben wir unter den Schutz und die Fürsprache von Kardinal Alojzije Stepinac zum 20. Jahrestag seiner Seligsprechung gestellt. In diesem Sinne möge das neue Webportal www.zivazajednica.de sowie die Druckausgabe der Zeitschrift „Živa zajednica“ nicht nur eine Quelle der neuesten Informationen aus dem Leben und Wirken der Kirche in der Heimat und hierzulande sein, sondern vielmehr eine wahrhaftige Inspiration für alle Leserinnen und Leser, den gelebten Glauben zu vertiefen und mit der Kirche und der Heimat verbunden zu bleiben.

Ihr

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

KROATIEN

Tage des sozialen Engagements und der Gründung der Kroatischen Allianz für den arbeitsfreien Sonntag

Das Franziskanische Institut für Friedenskultur aus Split (www.franjevaciki-institut.hr) organisierte in Zusammenarbeit mit zahlreichen anderen Verbänden das erste Festival für soziale Sensibilität, Solidarität und Güte unter dem Motto „Tage des sozialen Engagements“ (5.–19. November 2017). Das Festival wurde größtenteils in Split organisiert, doch die Organisatoren wirken an der Ausweitung in ganz Kroatien.

Die Tage des sozialen Engagements umfassten verschiedene Themenbereiche: humanitäre, soziale, kulturelle und pädagogische mit Fokus auf Arbeitskultur, Stigmatisierung der Armen, Familienbeziehungen, Demographie, Vergebungs- und Versöhnungsprozesse, Internet- und Spielsucht.

In Split fand in diesem Zusammenhang am 11. November auch ein humanitäres Konzert mit geistlicher Musik statt. Zahlreiche Menschen nahmen daran teil; der Saal hatte jedoch nur eine Kapazität von 5000 Plätzen. Bekannte Interpreten und Musikgruppen begeisterten die Anwesenden mit ihren Liedern, wobei das Publikum kräftig mitsang. Mit der gleichen Begeisterung erlebten die Menschen die von Prof. Dr. Ante Vucković, dem Leiter des Franziskanischen Instituts, geleitete Meditation über das Evangeliumsthema der Kleinen Apokalypse des Matthäusevangeliums (Mt 25, 31–46). Alle Einnahmen aus dem Kartenverkauf (180.000 HKN) wurden dem Caritas der Erzdiözese Split zur Behandlung kranker Kinder aus zehn armen Familien übergeben.

Besondere Aufmerksamkeit in den Medien und der Gesellschaft erregte die Initiative zur Gründung der kroatischen Allianz für den arbeitsfreien Sonntag (15. November). Die Gründe für die Gründung einer solchen Allianz sind die mangelhaft regulierten Arbeitsverhältnisse in Kroatien: Erhöhung des Anteils unsicherer Formen der Arbeit (122%, während dieser Anteil im gleichen Zeitraum in der EU-28 bei 14,5% lag), Missbrauch studentischer Arbeit, unbezahlte Überstunden, unregelmäßige Gehaltszahlungen, vor al-

lem der Sonntags- und Feiertagsarbeit mit nur einem symbolisch höheren Stundensatz (ca. 5 HKN). Das Franziskanische Institut für Friedenskultur star-

te zusammen mit den Gewerkschaften und anderen Organisationen im Jahr 2003 eine Kampagne zur Regulierung der Sonntags- und Feiertagsarbeit. Das Ergebnis dieser Kampagne war, dass es zu einer zweimaligen Gesetzesänderung kam (2004 und 2009), die leider dem Druck des kor-

tholische Sozialakademie Österreichs) und Andreas Luttmer-Bensmann (DE Katholische Arbeiter) die österreichischen und deutschen Erfahrungen vorgestellt hatten, erschien das Bild der Arbeitsbedingungen in Kroatien noch dramatischer. Die Teilnehmer/innen konnten diesen Kontrast auch in dem Dokumentarfilm „Siebter Tag“ von Boris Orešić sehen, in welchem die Arbeitsbedingungen in Kroatien und in Österreich verglichen wurden. Der Bedarf, die Bereitschaft und das Potenzial für Veränderungen sind auch aus den Umfrageergebnissen der Agentur IPSOS aus Zagreb ersichtlich. Zwei Drittel der Befragten bestätigen den gegenwärtig negativen Zustand und haben die Erwartung, dass sich eine Veränderung einstellen wird.

Die Initiative findet auch in den Medien einen unerwartet großen Anklang. Alle nationalen Fernsehsender, Radiostationen sowie Printmedien berichten über diese Initiative und diskutieren über die Inhalte.

rupten legislativen Bereichs sowie dem Druck mächtiger Kapitalisten nicht lange standhielt. Es war klar, dass eine stärkere Vernetzung notwendig ist. Folgend dem Beispiel anderer nationaler Verbände in der EU wurde die Initiative zur Gründung der kroatischen Allianz für den arbeitsfreien Sonntag gestartet. Die Initiative vereint zurzeit 16 Mitglieder, einschließlich aller wichtigen Gewerkschaftszentralen.

Bei der Veranstaltung in Split, die mit Unterstützung der Konrad-Adenauer-Stiftung stattfand, zeigten die Gewerkschaftsvertreter und andere Vortragende aus Kroatien die Unzuläng-

keiten in dem Arbeitsstatus in Kroatien auf. Nachdem Snježana Brajnović (Kammer für Arbeiter und Angestellte für Wien), Markus Blümel (Ka-

tholische Sozialakademie Österreichs) und Andreas Luttmer-Bensmann (DE Katholische Arbeiter) die österreichischen und deutschen Erfahrungen vorgestellt hatten, erschien das Bild der Arbeitsbedingungen in Kroatien noch dramatischer. Die Teilnehmer/innen konnten diesen Kontrast auch in dem Dokumentarfilm „Siebter Tag“ von Boris Orešić sehen, in welchem die Arbeitsbedingungen in Kroatien und in Österreich verglichen wurden. Der Bedarf, die Bereitschaft und das Potenzial für Veränderungen sind auch aus den Umfrageergebnissen der Agentur IPSOS aus Zagreb ersichtlich. Zwei Drittel der Befragten bestätigen den gegenwärtig negativen Zustand und haben die Erwartung, dass sich eine Veränderung einstellen wird.

Božo Vuketa

NAŠE ZAJEDNICE

WIESBADEN

Oproštaj s. Auksilije Milić

Pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Wiesbaden, franjevska Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina sa sjedištem u Sarajevu s. Auksilija Milić oprostila se od zajednice u nedjelju 7. siječnja na misnom slavlju, koje je u crkvi sv. Kilijana u Wiesbadenu predvodio voditelj misije dr. fra Miron Sikirić, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene sa sjedištem u Sarajevu. S. Auksilija je u HKM Wiesbaden djelovala šesnaest godina, a sada je na odmoru u rodnom Livnu.

Na svemu joj je zahvalio voditelj misije o. Miron Sikirić. U ime župnog

vijeća i župnog zbora, te cijele zajednice predsjednik župnog vijeća Dinko Grgat je kazao: „Prošlo je 16 godina

otkako je s. Auksilija stigla u našu župu. Pamtit ćemo njezin pastoralni rad, rad s mladima te njezino sviranje, dirigiranje i vođenje velikog i malog zbora, s kojima je nastupala na smotrama zborova. S. Auksilija se posvetila i radu s djecom i mladima, sudjelujući posebno na Biblijskim olimpijadama i susretu misnistranata. U budućnosti s. Auksilija želimo puno zdravlja i Božjeg blagoslova, da se lijepo odmori u rodnom Livnu, napuni energijom, te da se okrene novim zadacima.“ Ujedno je zaželio puno uspjeha i radosti u misiji Wiesbaden novoj pastoralnoj suradnici s. Gordani Davidović, članici iste provincije.

HAMBURG

Proslavljen Dan misije

Hrvatska katolička misija u Hamburgu proslavila je 3. prosinca 2017. svoj dan i 48. godina postojanja. Svečano euharistijsko slavlje predslavio je i propovijedao fr. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije u zajedništvu s voditeljima misije fr. Antom Bobašem i fr. Mirkom Irenejom Vlkom te uz asistenciju dominikanskih bogoslova Dominika Štefulića i Dajana Topalovića, izvijestila je mrežna stranica dominikanci.hr.

U propovijedi je provincijal istaknuo važnost življenja vjere u svakodnevnom životu, te potaknuo Hrvate u Hamburgu da budu svjetlo u gradu u kojem se sada nalaze. Potaknuo ih je da uvijek izabiru dobro jer zlo ne može nadvladati ili pobijediti dobro, a dobro se uvijek dobrim vraća.

Nakon mise uslijedilo je druženje, a folklorši „Napredak“ i „Kroacija“ održali su kratki prigodni program. Danu misije prethodilo je trod-

nevlje koje je predslavio i propovijedao fr. Anastazio Petrica Petrić, voditelj HKM u Hanoveru.

Nakon euharistijskih slavlja uslijedio je program. Prvog dana Zbor misije pod vodstvom s. Jasne održao

je prigodni koncert. Drugi i treći dan bili su u znaku dominikanskih bogoslova. Fr. Dominik održao je izlaganje o katoličkim svećenicima u Hrvatskom saboru (1836.–1892.), a fr. Dajan vjernike je upoznao sa životom i aktivnošću dominikanskih studenata u Zagrebu.

IKA

Na proslavi se okupio veliki broj vjernika u narodnim nošnjama

OFFENBACH

Adventski susret mladih

U petak 8. prosinca 2017., na blagdan Bezgriješnog začeća Blažene Djevice Marije, u prostorijama Hrvatske katoličke zajednice Offenbach na Majni održan je adventski susret mladih. Tema susreta bila je „Mir vam svoj dajem“. U pripremi za Božić te zajednice posebnu pozornost zaslužuju mladi, koji su se rado odazvali susretu. Na programu je bila mogućnost za sv. ispovijed. Župnik njemačke župe Elville na Rajni don Robert Nandkisor održao je mladima katehezu o Isusu suputniku našega zemaljskog života i njegovu miru. Kateheza je uvela i pripremila mlade za središnji događaj večeri, za svetu misu, koju je predvodio don Mario Lukes, kapelan u njemačkoj župi u susjednom Hanau. Don Mario je u propovijedi istaknuo kako nema mira bez Boga, spomenuvši konkretne nemire i nered u našem okruženju i u svijetu koji nas okružuje. Na misi je pjevao band mladih Hrvatske katoličke zajednice Offenbach „Život“, kojeg su predvodili Danijel Živković i Nikola Jažo. Nakon sv. mise dvoje bivših ovisnika o drogi iz zajednice Cerna-

colo, koji danas žive u spomenutom Elville, Hrvatica Ana i Ruskinja Maria, svjedočile su o svom životu prije droge, u drogi i nakon droge i to što je vjera u Isusa Krista značila na njihovom putu uskrsnuća na novi život. Mladi su pažljivo upijali svaku riječ, osjetivši se dirnutima u određenim točkama svjedočanstva. Voditeljica susreta Katarina Šuton zahvalila je svima koji su sudjelovali na susretu i svima

koji su doprinijeli organizaciji susreta, na čelu sa župnikom fra Tomislavom Dukićem i predsjednikom župnog vijeća Milijanom Ivankovićem. Nakon duhovnog dijela susret je nastavljen zajedničkim druženjem uz domaće specijalitete i slastice, uz pjesmu tamburaša zajednice uz ples sve do pola noći. Mladi su se razišli povezani u vjeri i ljubavi, vrlo zadovoljni tim susretom. **Tekst i slika: www.franjevci-split.hr**

DARMSTADT

„Dodi nam, Gospode!“

Nikolinjsko-božićna proslava u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Darmstadt održana je 2. prosinca 2017. u Sport- und Kulturhalle Pfungstadt. U dvorani se okupilo mnoštvo djece, roditelja i ostalih župljana, koji su s nestrpljenjem iščekivali posebnog gosta, sv. Nikolu. Na početku slavlja sve prisutne pozdravili su župnik fra Nediljko Brečić i predsjednica župnog vijeća Laura Martinović, a program je vodila Patricija Tufeković. Nakon pozdrava uslijedila je kratka molitva, nakon čega je dječji zbor pod vodstvom pastoralnih suradnica, s. Anđele Milas i s. Damijane Damjanović otpjevao pjesmu „Dodi nam Gospode!“. Nakon uvodne molitve i pjesme, program su nastavili najmlađi članovi župe sa svojim recitacijama, kojima su pokušali dočarati okupljenima s kolikom radošću oni dočekuju Isusovo rođenje. U recitacijama su sve prisjetili kako je bilo te noći kada se Isus rodio u Betlehemu. Kako se HKZ Darmstadt prostire na širokom području, tako su se učenici s nastave

veronauka iz Bensheima svojim recitacijama prisjetili kakvo se to čudo dogodilo u jednoj dalekoj štalici, dok su djeca iz Wormsa dočarala kako su ljudi na čitavoj zemlji i anđeli na nebu pjevali hvalu svome Stvoritelju. Nakon mnoštva recitacija, uslijedio je kratki igrokaz i pjesma s kojima su najmlađi članovi prizvali, te večeri dragog i posebno iščekivanog gosta, sv. Nikolu. Sv. Nikola je svoj djeci podijelio darove uz pomoć vrijednih folklorša. Pred sami kraj programa, znanje plesa i pjesme pokazale su najmlađi članovi folkora i time izazvali oduševljenje svih prisutnih, koji su ih velikim pljeskom nagradili za sav trud i rad. Kako to već biva, svoje umijeće i profesionalnost pokazala je i velika folklorna skupina „Biseri“. Oni su otpjevali i otplesali plesove Posavine uz zvukove tamburica. Večer je uljepšao i duhovno obogatio, poseban gost iz domovine, Antonio Tkalec, koji se predstavio s modernim duhovnim pjesmama s novoga albuma „Evo, dolazim Gospodine“. Na

veliko zadovoljstvo svih prisutnih član te zajednice Noah Medo izveo je na poziv Antonija Tkaleca duet s kojima su još jednom oduševili publiku. Nakon duhovnog programa uslijedio je zabavni program predvođen članom zajednice Robertom Čolinom i njegovim bandom, što samo pokazuje koliko je Hrvatska katolička zajednica u Darmstadtu raznolika i bogata. Cijela večer protekla je lijepo, ugodno i skladno uz veliku potporu župnog vijeća kao organizatora i svih članova koji su pripomogli organizaciji. Na kraju valja istaknuti kako se HKZ u Darmstadtu širi i sve je bogatija pjesmom i plesom. Posebno valja istaknuti brojnu djecu, među kojima i prvopričesnike koji su pridonijeli čari večeri i iščekivanju dolaska sv. Nikole, najmanje članove folklor, te „Bisere“ sa svojim umijećem pjesme i plesa. Valja spomenuti i novoosnovani zbor mladih „Anđeli“, koji broji desetak članova pod vodstvom Katarine Mihaljević i Naaha Mede, koji svaki puta iznova oduševi sve svojim nastupom i napretkom.

Patricija Tufeković

MÜNCHEN

Božićno-nikolinjska proslava

Blizina Božića i radosti Božjeg utjelovljenja sve potiče na zajedništvo. Upravo je u tom duhu Hrvatska katolička župa München organizirala, u subotu 9. prosinca 2017., tradicionalnu Božićnu proslavu u dvorani salezijanskog centra u Münchenu. Proslava je okupila veliki broj djece i mladih s njihovim roditeljima što je pridonijelo lijepom osjećaju božićnog obiteljskog zajedništva. Na proslavi su, između ostalih, sudjelovali i predsjednik župnog vijeća Dinko Grgić, potpredsjednik župnog vijeća Ante Moro, konzul RH u Münchenu Mladen Nimac i konzul BiH u Münchenu Dragan Bagarić. Na početku slavlja sve je okupljene pozdravio župnik fra Boris Čarić izražavajući radost okupljanja, zahvalnost u zajedništvu te usmjerenost prema radosti Božića. Fra Boris je zahvalio župnim skupinama koje su nastupili u programu kao i njihovim voditeljima, svećenicima, časnim sestrama i svim djelatnicima župe. Zahvalio se svima koji su na bilo koji način pridonijeli organizaciji proslave: članovima župnog vijeća, odboru za proslave, darovateljima bo-

toga se nazočnima obratio predsjednik župnog vijeća Dinko Grgić, konzul RH u Münchenu Mladen Nimac i konzul BiH u Münchenu Dragan Bagarić čestitajući svima nadolazeći blagdan Božića.

Slijedio je nastup folklornih skupina djece i mladih župe München. Folklor B kojega vode Slavica Tavra i Marija Vrdoljak izveo je Plesove iz okolice Bugojna - Zavrzlama i Plesove Prigorja; dječji folklor Bijeli golubovi u dobi 4

vanja, sviranja i plesa kako Hrvatska katolička župa München njeguje vjerski i kulturni identitet svog naroda u tuđini. Za to su ponajprije zaslužni roditelji koji se tijekom cijele godine trude dovesti svoju djecu na vjeronauk, probe pjevanja, sviranja i folklora kako bi kod svoje djece razvili svijest očuvanja vjere kao i svijest očuvanja hrvatskog materinskog jezika i bogate kulturne baštine hrvatskog naroda.

U drugom dijelu programa nastupio je Voklano-instrumentalni mandalinski sastav „Barun“ iz Svete Nedjelje pokraj Zagreba. Članovi sastava su izveli nekoliko božićnih i svjetovnih skladbi. I ove je godine božićno slavlje imalo dobrotvorno značenje. Cjelokupni prihod dobrotvorne tombale namijenjen je pomoći siromašnim obiteljima s brojem djecom u Domovini. U zabavnom dijelu programa nastupio je band „Double M“ iz Stuttgarta.

U nedjelju 10. prosinca 2017., nakon svečanog euharistijskog slavlja u crkvi St. Paul na Theresienwiese, koju je predvodio dušobrižnik fra Filip Mimica, održano je slavlje Nikolinja za najmlađe župljane HKŽ München. Nakon misnog blagoslova župnik fra Boris je pozvao djecu da se okupe oko oltara gdje su nestrpljivo čekali dolazak sv. Nikole. Njegov ulaz u crkvu popratio je pjesmom dječji zbor „Hrvatski slavuji“ uz pratnju orkestra. Sv. Nikola je uza zvukove zvončića došao radosno među djecu i uputio im riječi pozdrava i poticaja da u svom odrastanju uvijek nastoje živjeti poruku Božića u svojim obiteljima. Zatim je uz pomoć svojih pomoćnika podijelio oko 750 darova dobrim i radosnim mališanima.

s. Nikolina Bilić

gate tombale kao i vrijednim domaćicama koje su za tu prigodu pripremile kolače. Program proslave otvorio je fra Marinko Vukman, koji je vodio cjelovečernji program božićnog slavlja.

U prvom dijelu programa dječji zbor župe Hrvatski slavuji i orkestar djece i mladih, koje je pripremala s. Nikolina Bilić, izveli su nekoliko božićnih pjesama, dok su učenici Dopunske nastave u Bavarskoj krasnoslovili božićne recitacije i igrakaze te tako sve prisutne uveli u ozračje Božića. Nakon

do 7 godina sa voditeljicom Marijom Šibenik otplesao je Dječji božićni splet; Folklor C (7 do 12 godina) i folklor Bijele ruže sa voditeljicama Nedom Jakić, Viktorijom Blažić i Anom Franjko izveli su Plesove iz Slavonije, Splitski ples i Kolo „Lika“. Na kraju je nastupila folklorna skupina mladih HKŽ München „Fra Andrija Kačić Miošić“ koju vodi Ivana Pušić, Jelena Kovač i Florian Grubišin i izvela ples „Zagorje“. Tim nastupom župne skupine djece i mladih pokazale su kroz radost pje-

FREISING

„Bog od tebe ne odustaje“

Na čitavom području Hrvatske katoličke župe Freising dani predbožićnog vremena bili su vrlo živi, duhovno i kulturno bogati i svatko je mogao za dušu i tijelo naći nešto dobro i korisno. Dani su to koji su ujedno povezali tu hrvatsku zajednicu s domaćinima Nijemcima.

Ivanom Rozićem. Uz pjesmu hrvatskog župnog zbora molilo se za sve nastradale, nedužne žrtve Vukovara, svih ratova i progona. O tom događaju vrlo je lijepo izvijestio i njemački tisak, citirajući prelatu Mundigla: „Hrvati i Nijemci su u različitim ratovima oplakivali mnoge mrtve. Tako se Dan narodne žalosti

mise svojim nastupom oduševili okupljene.

Vjernici Hrvatske katoličke župe Freising su se pripremili za svetkovinu Božića duhovnom obnovom od 7. do 10. prosinca 2017., koju je predvodio o. Marko Glogović, pavlin iz Karlovca i utemeljitelj Apostolata za život udruge „Betlehem“. Osobnim svjedočanstvom žive vjere, svojim radom, pozivom na molitvu i dobra djela, više međusobnog prihvatanja i obraćenje, oduševio je sve vjernike u Freisingu, Landshutu, Dachau i Neufahrnu. U osobnim razgovorima, molitvama za obitelji, bolesne, razne ovisnike, klanjanjima pred Presvetim Oltarskim Skramentom i moćima sv. Faustine, na sv. misama i ispovjedi-ma poticao je vjernike na obraćenje, na davanje zadovoljštine za bogoslovke, pobačaje, nasilje, a sve pod geslom „Bog od tebe ne odustaje!“. O. Marku su pritom na pomoć kao ispovjednici bili župnik fra Ivan Čugura, fra Šime Čugura, gvardijan samostana St. Gabrijel fra Ante Babić i fra Ivan Rozić. Svoju vjeru na djelu i velikodušnost, hrvatski su vjernici pokazali svojim osobnim priložima, velikodušnom milostinjom, te prihodima skupljenim na nikolinjsko-božićnoj proslavi u Neufahrnu, na kojoj je sudjelovao i o. Marko. Kako je župnik fra Ivan Čugura istaknuo: „Sve je to plod našega osobnoga odricanja i žrtve, a ne nekog viška od nečega što više ne trebamo.“ Ti darovi su prosljeđeni udruzi „Betlehem“, a dio će se poslati najpotrebnijima u Domovinu. Djeca su recitalima i pjesmom pozdravila sv. Nikolu, koji ih je nakon toga razveselio darovima. ■

Zajednička njemačko-hrvatska sv. misi u Landshutu. Slijeva na desno: fra Ivan Čugura, prelat Josef Mundigl i fra Ivan Rozić.

Posebno je to bilo vidljivo u zajedničkoj sv. misi u župi Heilig Blut u Landshutu na Dan sjećanja na žrtvu Vukovara, kada su se i njemački vjernici sjetili svojih pokojnih (Volkstrauertag). Misno slavlje predvodio je domaći njemački župnik prelat Josef Mundigl u zajedništvu s domaćim hrvatskim župnikom fra Ivanom Čuguram i župim vikarom u župi St. Gabrijel u Münchenu fra

smije i može također od svih nacionalnosti zajednički obilježavati.“

Samo tjedan dana kasnije, na nedjelju Krista Kralja na sv. misi u Neufahrnu Hrvati su zajedno s Nijemcima slavili Krista, Kralja svih naroda. Na sv. misi, uz hrvatske misne pjesme zbora i vjernika, pjesmom i molitvama odali su slavu i hvalu Bogu, a članovi folkloru su nakon sv.

MITTELBADEN

Predbožićna duhovna obnova

U Hrvatskoj katoličkoj zajednici Mittelbaden u Njemačkoj od 1. do 13. prosinca 2017. održana je predbožićna duhovna obnova u osam gradova o temi „Isusovim rođenjem Bog ispunjava svoje obećanje spasenja svijeta – zašto Isus dolazi?“ Voditelj duhovne obnove bio je dušobrižnik iz Karlsruhea dr. o. Vinko Kraljević, koji je s vjernicima analitički prošao tekstove Svetoga pisma, a u prenošenju pojedinih dijelova sudjelovali su brojne čitateljice i

Duhovnu obnovu vodio je dr. o. Vinko Kraljević

čitatelji. U glazbenom dijelu animirali su Martina Mikulić, Ivica Crnčić i Stjepan Jakobić, Anita Piplica, Tajana Šarić, Dominik i Domagoj Spajić te Jacquelin Zadravec. Pri kraju programa nazočnima su u svim gradovima uručene svjećice s likom betlehemskog svjetla i tekst molitve Isusu, uz preporuku da za deveticu uoči Božića u obitelji ili osobno zapale svjećicu i izmole molitvu Isusu. Nakon svake duhovne obnove sudionici su se družili na prigodnome domjenku. IKA

WAIBLINGEN

Trideseta obljetnica Udruge „Zrinski“

Proslava 30. obljetnice Udruge „Zrinski“ u Waiblingenu organizirana je 18. studenoga 2017. u Gemeindehalle Neustadt.

Godine 1987. došlo do ideje, od roditelja i djece, koji su tada bili članovi folklorne skupine Hrvatske katoličke misije Waiblingen, za osnivanjem hrvatske Udruge s imenom „Zrinski“. Udrugu su 15. listopada 1987. godine registrirali na Općinskom sudu Waiblingen dr. Bartol Tunjić, Mirko Vidačković, Jozo Eremut, Sveto Slišković, Mate Palameta, Ilija Šuman i Stipe Peran. Od tada do danas je organizirano postupno pet različitih ogranaka Udruge. Na početku su to bili Ogranak kuglača i folklor.

Nakon toga su se organizirani Ogranak nogometa, bočara i košar-

lata Republike Hrvatske iz Stuttgarta Ivan Bulaja. S obzirom da je tek kratko vrijeme u Stuttgartu, izrazio je radost s dobro organiziranim Hrvatima na području koje pokriva Kon-

dobrim temeljima koje su nam postavili naši osnivači Udruge, a posebno u radu s novim naraštajima koje dolaze. Otvoreni smo za sve nove ideje, nove ljude, simpatizere Udruge

i spremni smo na suradnju. U ime Uprave Udruge zahvaljujem svima koji na bilo koji način podržavaju naš rad, svim vrijednim organizatorima i pomagačima, i svima želim još mnogo godina uspješnog druženja.

Nagrade su uručene predsjednicima Udruge dr. Bartolu Tunjiću, prvom pred-

kaša. Trebalo je spojiti sport i hrvatsku kulturu i tradiciju spojiti; baviti se različitim sportovima; slaviti uspjehe; pronaći prijatelje i uživati u druženju. Bilo je to geslo svih članova Udruge, a to se i najbolje vidjelo na samoj proslavi u Gemeindehalle Neustadt. U dvorani, koja prima oko 400 do 500 osoba, skoro nije bilo mjesta ni za stojati. Iz toga se vidi koliko simpatizera ima „Zrinski“. Uz predsjednicu Udruge Jadranku Kolar, koja je istaknula važnost postojanja hrvatskih udruga u inozemstvu u smislu očuvanja identiteta Hrvata i važnosti integracije u njemačkim zajednicama, gostima su se obratilo i konzul Generalnog konzul-

zulat u Stuttgartu, gdje djeluje i Udruga „Zrinski“. U ime gradonačelnika grada Waiblingena gosp. Heskya, pozdrave i čestitke u povodu proslave obljetnice izrekao je gosp. Raible, upravnik Odjela za integraciju stranaca u Rems-Murr Okrug.

Program su obogatili i tri folklorne skupine Udruge „Zrinski“: mali do 8 godina, djeca do 14 godina i odrasli, s prekrasnim plesovima pod vodstvom koreografa Maje Vukoje i Marijete Ruttner. Za dobro raspoloženje okupljenih potrudila se glazbena skupina „Unicom“.

Na kraju je predsjednica Udruge Jadranka Kolar istaknula: „I u budućće ćemo graditi uspjehe na jako

sjedniku; Dubravku Koljaninu, drugom predsjedniku, i Mirku Vidačkoviću, koji je bio predsjednik 23 godine. Nagrade su dodijeljene i članovima glavne Uprave pri osnivanju Udruge 15. listopada 1987: Jozi Eremutu, Stipi Peranu (trenutno u Hrvatskoj, nagradu je preuzela unuka Matija), Sveti Sliškoviću, Mati Palameti i Iliji Šumanu, posthumno. Nagrade su dodijeljene i dopredsjednicima Udruge Davoru Odaku, Meliti Hukelj, Jozefu Mayeru i Damiru Klobučaru. Posebna zahvalnost upućena je Marici Emek, koja je u vrijeme osnivanja Udruge „Zrinski“ vodila folklornu skupinu u Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen.

Jadranka Kolar

MÜNCHEN

Adventski susret za mlade

U sklopu adventskih događanja u Münchenu priređen je „Duhovni impuls“ u organizaciji Frame Hrvatske katoličke župe München u nedjelju, 17. prosinca 2017. godine. Duhovni impuls je vodio fra Josip Repeša, provincijski duhovni asistent Frame i za duhovna zvanja, predavanjem o temi „Moj životni izbor

putovanja uz pomoć Frame u Crkvi“.

Predvoditelj je tijekom impulsa mladima predočio poslanje Frame u današnjem svijetu, koja ove godine slavi 25 godina nazočnosti u hrvatskom narodu. Frame je poslanje mladih slijediti Krista po primjeru sv. Franje današnjem svijetu prepunom mnogih nesigurnosti i kušnja.

Dotaknut je problem zašto mladi tijekom aktivnosti u Crkvi često gube zanimanje sudjelovanja. Cilj organiziranog djelovanja mladih u Frami i u Crkvi nije da se zajednica održi po svaku cijenu, nego prvenstveno duhovna i ljudska preobrazba i traženje odgovora na temeljna pitanja života: pitanje osobnog identiteta i izbor životnog zanimanja. Poziv na koje Gospodin osobno zove nije samo posvećeni poziv redovnika i svećenika nego svako poslanje u životu kršćanina. U bratstvu Frame mladi mogu prepoznati svoje darove i primijeniti ih u praksi. Tijekom susreta svojim pjevanjem animirali su članovi zbora mladih Frame. Svi su sudionici na kraju dobili prigodne letke s poticajnim mislima. Susret je završio uz druženje mladih uz prigodnu zakusku, piće i kolače.

fra Josip Repeša

Duhovna obnova na početku došašća

Organizaciji Hrvatske katoličke župe München od 30. studenoga do 2. prosinca 2017. u župnoj kapeli bl. Alojzija Stepinca u Münchenu održana je duhovna obnova pod geslom „Dodi, Gospodine Isuse!“. Voditelj duhovne obnove bio je fra Ivan Matić, svećenik Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu i voditelj duhovnih obnova u Kući susreta Tabor u Samoboru. Svaku večer vjernici su imali mogućnost za ispovijed kada se ujedno molila krunica. Slijedio je duhovni nagovor – kateheza, a potom misa. Nakon sv. mise bilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Na duhovnoj obnovi sudjelovao je veliki broj hrvatskih vjernika, a pjevanje i sviranje na obnovi pod ravnanjem s. Nikoline Bilić animirali su članovi crkvenog zbora i Franjevačke mladeži HKŽ München.

Na početku duhovne obnove fra Ivana je pozdravio župnik fra Boris Čarić, a svim vjernicima poželio da duhovna obnova bude milosno i plodno vrijeme pred sam početak došašća u kojem će otvoriti svoja srca Isusu kako bi u svojim obiteljima u tom ozračju radosno dočekali Božić.

U uvodnoj katezi prvog dana duhovne obnove fra Ivan je govorio o značenju vapaja „Dodi, Gospodine Isuse!“ To je vapaj koji Crkva zaručnica, na poseban način kroz došašća upućuje svome Gospodinu.

„Maranatha! Dodi Gospodine Isuse!“ završni je tekst iz Knjige Otkrivenja. Vrlo je važno da ovaj vapaj bude i naš osobni vapaj, vapaj da Isus dođe u naše srce, u našu obitelj, zajednicu, tamo gdje živimo i djelujemo. Isusov dolazak je nešto najbitnije za svakoga od nas jer On može ispuniti

naše dubine, iscijeliti sve naše rane, osloboditi svakoga od nas od tereta i okova kojima smo sputani zbog naših slabosti i grijeha, rekao je.

Drugog dana duhovne obnove tema je bila „Isus oprašta i ozdravlja“. Isus nam je objavio Boga kao dobrog i milosrdnog Oca punog ljubavi prema svima nama. On nas je stvorio iz ljubavi. Tako trebamo gledati sebe i svoj život kao i život naših bližnjih. Sakrament pomirenja je na poseban način mjesto susreta s Božjim milosrdjem koje nam priprema srca za radosno slavljenje Božićnog otajstva.

Tema trećeg dana bila je „Marija, žena došašća“. Najljepši ulazak u vrijeme adventa je po Mariji i njenom srcu. Marija je Majka Crkve koja nas na najbolji način uvodi u otajstvo utjelovljenja Sina Božjega jer je i sama bila zahvaćena snagom i silom Duha Svetoga i upravo se u njezinu krilu, u njezinoj majčinoj utrobi dogodilo utjelovljenje Sina Božjega.

Prvu nedjelju adventa fra Ivan Matić predvodio je euharistijska slavlja u crkvi St. Michael i St. Paul u Münchenu. U propovijedima je na temelju nedjeljnog evanđelja i čitanja istaknuo važnost „bdijenja“ u vjerničkom životu „jer nitko od nas ne zna ni dana ni časa kada Gospodin dolazi ili kada ćemo mi doći pred lice Božje“. Potaknuo je vjernike da se ne prepuste zavodljivostima ovoga svijeta koji odbacuje Božju riječ i Božju mudrost kao i kršćanske vrednote. Trodnevna duhovna obnova završila je susretom fra Ivana s Framom HKŽ München koja se redovito okuplja u župi pod vodstvom duhovnih asistenata fra Filipa Mimice i fra Petra Komljenovića. Fra Ivan je na ovome susretu iznio svjedočanstvo o osnivanju i djelovanju Frame u Hrvatskoj. Njegov franjevački put obilježen je na poseban način radom s franjevačkom mladež, a dugi niz godina bio je u generalnoj kuriji Reda manje braće u Rimu i generalni asistent za franjevačku mladež i franjevački svjetovni red.

Nikolina Bilić

NIDDA

Oproštaj od đakona Mate Valjana

Nakon filijale u Kloppenheimu, i filijala u Niddi Hrvatske katoličke misije Giessen, na svečanom misnom slavlju, u subotu 13. siječnja, oprostila se od trajnog đakona Mate Valjana, nakon njegova 33-godišnjega djelovanja u toj misiji i njegovog odlaska u mirovinu. Misu je predvodio župnik fra Marijan Petričević uz asistenciju đakona Valjana te uz sudjelovanje lijepog broja vjernika. Na kraju misnog slavlja zahvalu je uputio Jozo Nikolić, član župnog vijeća iz Nidde. Tom prilikom đakonu Valjanu uručen je i dar, u drvu izrezbareni franjevački križ, kao znak sjećanja na Hrvate u Niddi, a izradio ga je Jure Semren iz Livna.

Nakon toga se i sam đakon Valjan zahvalio istaknuvši kako je tijekom protekle trideset tri godine uvijek rado dolazio na bogoslužja i druge susrete u Niddu, koje je i sam doživljavao du-

hovnom okrijepom. Hrvatski vjernici iz Nidde davali su mu osjećaj da im je potreban, a to ga je dodatno motiviralo u njegovu radu. Nakon sv. mise toga dana u 18 sati župljani Nidde pri-

redili su bogatu večeru u dvorani Crkve Liebfrauen. Uz večeru su se pjevale božićne i druge pjesme. Razumljivo je da su neke pjesme bile obojene bojom rastanka. **Tekst: Jozo Nikolić i Luka Galov**

Slikar: Jozo Nikolić

ULM

Predstavljene knjige prof. dr. Josipa Jurčevića

Uorganizaciji Hrvatske katoličke zajednice „Sv. Josip Ulm“ u nedjelju 14. siječnja u Ulmu, Laupheimu, Ehingenu i Biberachu predstavljene su dvije najnovije knjige prof. dr. Josipa Jurčevića: „HEROJI hrvatskog Domovinskog rata“ i „Odnos Republike Hrvatske prema Bosni i Hercegovini 1990.–1995.“ O plemenitosti autorovih nastojanja u izgovaranju, pisanju i obrani istine o vremenu nakon Drugoga svjetskog rata u Hrvatskoj, Domovinskom ratu i poraću voditelj zajednica vlč. Ilija Krištić i dušobrižnik u zajednicama vlč. Marijan Orkić izrekli su pohvale, a zatim je sam autor govorio o knjigama. Knjiga „Heroji hrvatskog Domovinskog rata - svjedočanstva“ nastala je na temelju dokumenata i osobnih svjedočanstva devetnaest heroja dragovoljaca Domovinskoga rata, koji su prošli ratišta od Vukovara do Kupresa, a u njoj se donosi istina o Domovinskom ratu. Na pisanje i objavljivanje knjige autor se odlučio s namjerom da se ne zaboravi herojstvo naših branitelja te činjenica da je dragovoljstvo na početku Domovinskog rata, kada Hrvatska još nije

postojala, bilo ključno za zajedništvo i za pobjedu daleko moćnijeg agresora. „Ovih je 19 branitelja do rata živjelo životom običnih, malih ljudi, s različitim životima i različitim zanimanjima, a u vrijeme okupacije Hrvatske, kad joj nitko nije davao šanse, kad smo bili nemoćni, razoružani i neorganizirani, ovi su ljudi – muškarci, jedna žena i jedan povratnik spremno i hrabro išli u obranu Domovine“, kazao je prof. Jurčević. Autor je istaknuo kako je sjećanje na branitelje potrebno i radi budućih naraštaja, osobito u ovom vremenu iskrivljavanja istine o Domovinskom ratu. Najveći dio druge knjige, „Odnos Republike Hrvatske prema Bosni i Hercegovini 1990.–1995.“ izvorna je ekspertiza koju je odobrilo i prihvatilo sudsko vijeće Međunarodnog kaznenog suda za prostor bivše države u procesu protiv šestorice Hrvata iz BiH (IT-74-4-T; Prlić i drugi). Radi se o izvornom znanstvenom istraživanju koje je obradilo proces raspada druge Jugoslavije, ključne događaje na prostoru Bosne i Hercegovine te – posebno detaljno – odnos državnih institucija Republike Hrvatske

prema državi Bosni i Hercegovini u razdoblju od 1990. do 1995. godine. Ekspertiza se uglavnom temelji na izvornim povijesnim dokumentima i svjedočanstvima svih glavnih institucijskih aktera s prostora bivše Jugoslavije te iz međunarodne zajednice. U prvom dijelu ekspertize uklatko je – na temelju relevantne i znanstvene literature – prikazana povijest prostora BiH od najstarijih razdoblja do 1990. godine. U završnom dijelu knjige je i raniji znanstveni rad autora knjige o povijesno-političkim aspektima djelovanja Haškog tribunala te nekolicina medijskih tekstova i intervjua autora knjige o istoj temi. Tu je objavljen i prije-pis pojedinih najzanimljivijih dijelova iz višednevnog svjedočenja autora – kao ekspertnog svjedoka – pred Haškim tribunalom. Knjiga (i ekspertiza) unutar teksta sadrži i 80 preslika različitih iznimno važnih dokumenata i drugačijih grafičkih priloga, a na kraju knjige su odgovarajuća kazala te popis korištenih izvora i literature. Sudionici su pokazali veliko zanimanje za knjige koje su mogli nabaviti te po-pričati s autorom. ■

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

U novoj godini nastavljamo s vašom i našom rubrikom „Dječji kutak“, nadajući se vašem dobrom zdravlju i raspoloženju. Ovoga je puta riječ o Faustu Vrančiću, našem hrvatskom svjetski poznatom geniju sa zanimljivim detaljima o njegovim širokim znanstvenim interesima u doba renesanse. Ostanite nam dobro i sve najbolje u 2018. godini!

Snimka: P. Kretschmer, pixelio.de

Posloži slova i dobit ćeš pet pojmova u svezi s Faustom Vrančićem

HETNIKA

JERČNIK

MOHO LOVANS

MOSTOIV

HANIKAME

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

izumitelj – Ugarsku – pravo – radom – značajni –
imenovan – svoja – smrću – temeljito – crkvi

Faust Vrančić, lat. Faustus Verantius, tal. Fausto Veranzio, mađ. Faustus Verancsics (1551g. Šibenik – 21. siječanj 1617g. Venecija) je bio hrvatski polihistor, jezikoslovac, _____, diplomat, inženjer, svećenik i biskup, a potječe iz ugledne šibenske plemićke obitelji. Djetinjstvo provodi u Šibeniku, a kao dječak odlazi u _____ svom stricu biskupu Antunu Vrančiću na početno humanističko obrazovanje. Zatim studira u Padovi i Veneciji filozofiju i _____. 1571. vraća se opet u Prag i bavi se znanstvenim _____, a 1579. postaje kraljevski tajnik na dvoru kralja Rudolfa II. u Hradčanima u Pragu. 1595. objavljuje svoj _____ petojezični rječnik i knjigu izuma u djelu *Machinae Novae*. Od 1598. _____ je biskupom od Csana, te kraljevski kancelar za poslove Ugarske i Transilvanije. 1605. naglo napušta Prag i sva _____ zvanja i odriče se titule biskupa, vjerojatno pogođen iznenadnom _____ supruge Marie Zerensis. Odlazi u Rim i pristupa redu barnabita i ponovno se opet _____ posvećuje tehnici i konstrukciji strojeva. 1615. zbog bolesti odlazi u Veneciju, gdje objavljuje knjigu *Logica nova*. Faust umire u Veneciji i po posljednjoj želji je pokopan u _____ sv. Marije od Milosti na otoku Prvić kraj Šibenika.

Znate li...

- da je Faust govorio tečno najmanje sedam jezika
- da je njegov petojezični Rječnik najplemenitijih europskih jezika „*Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, italicae, illianae, germanicae, dalmaticae et ungaricae*“ značajno utjecao na europsku lingvistiku
- da je taj Rječnik bio prvi hrvatski i prvi mađarski rječnik uopće
- da je njegov najpoznatiji izum „homo volans“ (padobranac) i da je Faust 1615. g. vjerojatno skokom s nekog tornja u Veneciji taj svoj izum isprobao

Pitalice ? :)

1) Kako još nazivaju Fausta Vrančića?

- hrvatski Michelangelo
- hrvatski Leonardo Da Vinci
- hrvatski Botticelli

2) Njegov „homo volans“ znači na hrvatskom?

- leteći čovjek
- trčeći čovjek
- skakajući čovjek

3) U njegovoj knjizi „*Machinae Novae*“ se nalazi koliko tehničkih izuma?

- 36
- 46
- 56

4) Što je Faust izumio već 1615. g., a to se 200 godina nakon toga sagradilo?

- željezni most
- željezni sat
- željezni mlin

5) Na kojem otoku se nalazi muzej Memorijalni centar Faust Vrančić?

- Pagu
- Prviću
- Pelješcu

Rješenje: 1b, 2a, 3c, 4a, 5b

Mi, moda i mediji ili: Jesmo li slobodni?

Uloga medija u današnjem svijetu izuzetno je važna. Pri tome nije riječ samo o njihovom značenju za informiranje i zabavu, nego su sve važniji u odgojnom i obrazovnom procesu.

Dok sam od sredine prosinca prošle 2017. počeo razmišljati i pripremati predavanje za Katihetsku zimsku školu za vjeroučitelje i vjeroučitelje u osnovnim školama, što je održana u Zagrebu 8. i 9. siječnja ove 2018, često sam u ruke uzimao preliminarne podatke novoga hrvatskoga istraživanja s kraja 2017. Riječ je o istraživanju „EU Kids Online Hrvatska“, o kojemu sam već i drugdje pisao, a u čijem je fokusu bilo ispitati navike djece pri korištenju interneta i suvremenih tehnologija, ispitati učestalost i oblike izloženosti djece uznemirujućim sadržajima i nasilju te ispitati zaštitne čimbenike i ulogu okoline u zaštiti i edukaciji djece i mladih o opasnostima na internetu.

Dok sam čitao te podatke, stalno mi se javljalo: i još uvijek mi se javlja Cilj istraživanja, koje je provedeno u rujnu i listopadu 2017. godine, bio je steći bolji uvid u navike djece pri korištenju interneta i suvremenih tehnologija, ispitati učestalost i oblike izloženosti djece uznemirujućim sadržajima i nasilju te ispitati zaštitne čimbenike i ulogu okoline u zaštiti i edukaciji djece i mladih o opasnostima na internetu. pitanje: Jesmo li danas uopće slobodni i kako danas razumijevamo, kako shvaćamo, svoju slobodu? Da bih sebi i vama odgovorio na to pitanje, uzet ću dva primjera: prvi je moda, a drugi su s njom povezani mediji.

Mi i naše modno virtualno Ja

Jesmo li slobodni od mode, od diktata – o odjeći i izgledu – kojega nam ona diktira? Ili si samo umišljamo da smo slobodni i da se odijevamo i da izgledamo „baš onako kako želimo“? Naime, prošloga sam ljeta na godišnjem odmoru pročitao knjigu „Moda“ Larsa Fr. H. Svendsena u kojoj piše kako je današnji muškarac (i ne više samo žena!) smješten u svijet u kojem njegov izgled, u odnosu na kojeg je on refleksivan, postaje odlučujući fenomen u konstituciji njegovog životnog svijeta. „U SAD-u 43 posto svih muškaraca nezadovoljno je svo-

jim izgledom, a to je tri puta više nego prije 25 godina“, piše Svendsen i ističe kako – zbog izgleda – pojedinac danas „naizgled slobodno odabire zamijeniti masnoću mišićima i podvrgnuti se nožu kirurga“, a sate provedene u teretani i zahvate kozmetičke kirurgije ne doživljava kao nametnute izvana. No, istodobno je jasno da taj slobodni odabir uopće nije oslobođen preduvjeta, nego se odvija na temelju „internalizacije društvenih normi“. Francuski filozof Jean Baudrillard piše: „Jednako kao reguliranje ishrane, body building i čitav niz drugih stvari, džoging je nov oblik dobrovoljnog ropstva.“ A Larsen nastavlja: „Disciplinarna moć koja pogađa većinu ljudi ne postoji iza zidina zatvora ili sličnog, nego djeluje putem televizije, novina, časopisa i slično. Ljudima se predstavlja ideal tjelesnog sebstva koji će praktički uvijek biti izvan dometa svih. Tijelo postaje nešto što će uvijek zakazati.“

Mi i naše medijsko virtualno Ja

Jesmo li zato danas – nezadovoljni svojim tijelom – sve češće u prostoru virtualnog prikazivanja svojega sebstva i svojega tijela kojega digitalno uljepšavamo i dotjerujemo? Postavljamo li si još uvijek ono – sada već „staro“ – pitanje: Tko sam ja kada sam online? Kako se predstavljam u virtualnom svijetu društvenih mreža? Jesam li zapravo slobodan od svih utjecaja – posebno medijskih – o modi, izgledu, svome identitetu? Koliko sam danas zapravo samostalan i koliko sam odgovoran – prema sebi i drugima – u novome svijetu kojeg su za mene kreirali mediji?

O svemu tome govorio sam vjeroučiteljicama i vjeroučiteljima nastojeći s njima razlučiti koji bi mogao biti doprinos katoličkoga vjeronauka razvoju samostalnosti i odgovornosti učenika, ali i učitelja. Jer, uloga medija u današnjem svijetu izuzetno je važna. Pri tome nije riječ samo o njihovom značenju za informiranje i zabavu, nego su sve važniji u odgojnom i

obrazovnom procesu. Danas zapravo nitko više ne može ignorirati da djeca i mladi, tj. maloljetnici cijeli dan koriste nove medije, a sami predstavljaju četvrtinu od više od tri milijarde korisnika interneta. To znači da je više od 800 milijuna mladih na internetu, o čemu sam vam pisao u „Živoj zajednici“ u prosinčkom broju 2017, pa se opravdano s papom Franjom pitati: „Što će naći na mreži? I što o njima misli onaj koji ima moć nad internetom na različite načine?“, te upozoriti da se meandrima interneta „šire preteške pojave“: „od širenja sve ekstremnijih pornografskih fotografija“ do „sve veće pojave sextinga među mladima“, od „nasilja koje se izražava online“ do „sextortiona“ i „mamljenja maloljetnika sa seksualnim ciljem“, pa sve do „najtežih i zastrašujućih zločina online organiziranja prodaje osoba, prostitucije, pa čak i naručivanja i gledanja uživo silovanja i nasilja nad maloljetnicima na drugome kraju svijeta.“

Je li drugačije s djecom i mladima u Hrvatskoj, pokazuju nam rezultati spomenutog obuhvatnog nacionalnog komparativnog istraživanja EU Kids Online Hrvatska o medijskim navikama djece i praksama i stavovima njihovih roditelja, te iskustvima i sigurnosti djece na internetu. Kao što sam već napisao, opći cilj istraživanja, koje je provedeno u rujnu i listopadu 2017. godine, bio je steći bolji uvid u navike djece pri korištenju interneta i suvremenih tehnologija, ispitati učestalost i oblike izloženosti djece uznemirujućim sadržajima i nasilju te ispitati zaštitne čimbenike i ulogu okoline u zaštiti i edukaciji djece i mladih o opasnostima na internetu. Rezultate istraživanja i upoznavanje s navikama i iskustvima djece na ovom području istraživački smatraju ključnima za donošenje nacionalnih smjernica za sigurno korištenje interneta, izradu edukativnih materijala za djecu i roditelje, te za izradu nacionalnih i lokalnih obrazovnih politika, a o njima ću vam više pisati u sljedećem broju našeg mjesečnika.

Danijel Labaš

Nastavak sa str. 9

preuzeti obvezu ostvarivanja svih gore navedenih inicijativa. Ipak, kako bi se postigli željeni plodovi, nužan je doprinos političke zajednice i civilnog društva, sukladno njihovim odgovornostima. Na samitu Ujedinjenih naroda održanom u New Yorku 29. rujna 2016., svjetski vođe jasno su izrazili svoju spremnost da poduzmu odlučne korake u pružanju potpore migrantima i izbjeglicama kako bi spasili njihove živote i zaštitili njihova prava, dijeleći tu odgovornost na globalnoj razini. U tu svrhu, države su se obvezale sastaviti i odobriti, do kraja 2018. godine, dva globalna sporazuma (Global Compacts), jedan posvećen izbjeglicama, a drugi migrantima. Draga braćo i sestre, u svjetlu ovih pokrenutih procesa, naredni mjeseci nude jedinstvenu priliku za predstavljanje i podupiranje konkretnih djelovanja koja sam razložio s četiri glagola. Pozivam vas, stoga, da iskoristite svaku prigodu da podijelite ovu poruku sa svim političkim i društvenim akterima koji su uključeni – ili koji su zainteresirani za sudjelovanje – u procesu koji će dovesti do odobrenja dvaju globalnih sporazuma. Danas, 15. kolovo-

za, slavimo svetkovinu Uznesenja Marijina. Sveta Majka Božja osobno je doživjela teškoće prognanstva (usp. Mt 2, 13-15), prateći s ljubavlju Sina na njegovu putu sve do Kalvarije i sada vječno dijeli njegovu slavu. Njezinu majčin-

skom zagovoru povjeravamo nade svih migranata i izbjeglica na svijetu i težnje zajednica koje ih prihvaćaju, kako bismo, odgovarajući na najveću Božju zapovijed, svi naučili voljeti drugoga, stranca, kao sebe same. **Papa Franjo**

(1) Usp. Pio XII., Apost. pob. *Exsul Familia, Titulus Primus*, I.

(2) Govor sudionicima međunarodnog foruma „Migracije i mir“, 21. veljače 2017.

(3) Usp. Obraćanje stalnog promatrača Svete Stolice na 103. sjednici Vijeća IOM-a, 26. studenoga 2013.

(4) Govor sudionicima međunarodnog foruma „Migracije i mir“, 21. veljače 2017.

(5) Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 47.

(6) Usp. Obraćanje stalnog promatrača Svete Stolice na XX. sjednici Vijeća za ljudska prava, 22. lipnja 2012.

(7) Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 62.(8) Usp. Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica, Nap. *Erga migrantes caritas Christi*, 6.

(9) Usp. Benedikt XVI., Govor sudionicima VI. Svjetskog kongresa za pastoral selilaca i izbjeglica, 9. studenog 2009.

(10) Usp. Isti, Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica (2010.); Stalni promatrač Svete Stolice, Obraćanje na XXVI. redovnoj sjednici Vijeća za ljudska prava o ljudskim pravima migranata, 13. lipnja 2014.

(11) Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica i Papinsko vijeće *Cor Unum*, Prihvaćati Krista u izbjeglicama i prisilno raseljenim osobama (*Accogliere Cristo nei rifugiati e nelle persone forzatamente sradicate*), 2013., 70.(12) Usp. Pavao VI., Enc. *Populorum progressio*, 14.(13) Ivan Pavao II., Enc. *Centesimus annus*, 27.

(14) Benedikt XVI., Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2007.

(15) Usp. Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica i Papinsko vijeće *Cor Unum*, Prihvaćati Krista u izbjeglicama i prisilno raseljenim osobama, 2013., 30-31.

(16) Ivan Pavao II., Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2005., 24. studenoga 2004.

www.zg-nadbiskupija.hr

NAGRADNA KRIŽALJKA

Bl. Alojzije Stepinac

Rješenje pošaljite najkasnije do 28. veljače

Zaštitnik: prognjani, zatvoreni...	Učiti pod tlakom; učiti	Mjesto smrti 10. 2. 1960.	Učenik koji pazi na red u razredu	Azemi: na od mila	Zajedljivost	Ivan Raos	Cedulja na robi	Ićanova imenja: kinja	Zaštitnik: znanja: radnici, studen...	Sloven-ki glu-mac Polić	Hrv. pop sastav iz Rijeke	Otvoriti usta	3. 10. 1998. poslao je ...	Početak abecede
Staviti ukras; urediti		▽							Rezbarski rad (pučki)				▽	
Mjesto rođenja, 8. 5. 1898.	▷								Indigo biljka					Latvijac
Navigacijska naprava						1952. postao je ... „Litra“			▽					▽
Česki skladatelj Krejci				Klenova šuma	▷						Konopac	▷		
Mali otvor na vratima				Suhom. proizvod	▽		Pokazna zamjenica, ova		Zbor od 8 svirača ili pjevača		▷			
Grgo Ćorić			Pokraj	Sedmo grčko slovo	▷				Spomen-dan 10. veljače, Stepinčeva	Rujna ili misno	▷			
Format papira		Spisateljica Peroci	▷	Ornela Vištica					„Ministarstvo obrane“			Indij	▷	
Obožavani simbol									Otok u Jonskom moru (Grčka)			▷		
Hrvatski književnik Kušan						Mariofil Soldo			Igra na kvadrana: ploči (...mal)					Simbol ugljika

IN MEMORIAM

Okrijepljen svetim sakramentima, u KBC Križine u Splitu, u ponedjeljak, 4. prosinca, u 78. godini života, 62. redovništva i 53. svećeništva preminuo fra Božo Ančić, član Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misa zadušnica slavila se u franjevačkoj crkvi Gospe Sinjske u Sinju u srijedu, 6. prosinca 2017. u 14 sati, a sprovodni obredi obavili su se na gradskom groblju Sv. Frane u Sinju nakon mise zadušnice.

Misu zadušnicu služio je provincijal fra Joško Kodžoman. Na oproštaju su bili sinovac fra Bože Ančić, gvardijani fra Petar Klapež i fra Domagoj Runje te dekan don Stipe Ljubas i oko sto redovnika-svećenika. Rodbina, bogoslovi, sjemeništarci, časne sestre, vjernici iz Turjaka te osobni prijatelji došli su se također oprostiti od fra Bože.

Fra Božo Ančić rođen je 16. ožujka 1940. u Turjacima od oca Petra i

Fra Božo Ančić svećenik, redovnik

majke Marije r. Bilić. Osnovnu školu je pohađao u Turjacima, Makarskoj i Sinju (1947.–1955.), a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju i Zagrebu (1955.–1959.). Filozofsko-teološki studij pohađao je u Makarskoj (1959.–1965.). U novicijatu je stupio 6. srpnja 1956. na Visovcu, gdje je položio prve jednostavne zavjete 7. srpnja 1957. godine. Svećane zavjete položio je 8. prosinca 1963. u Makarskoj. Za đakona je zaređen 14. srpnja 1965. u Makarskoj, a red prezbitera primio je 15. srpnja 1965. u Makarskoj. Mladu misu poslao je u župi Turjaci 2. kolovoza 1965. godine.

Fra Božo je dugi niz godina djelovao kao misionar za hrvatske vjernike u Njemačkoj: u Rosenheimu (1976.–1978.) – voditelj misije; u Kölnu (1978.–1982.) – voditelj misije; u Sindelfingenu (1994.–2000.) – voditelj misije; u Münchenu (2000.–2003.) – voditelj misije; u Münchenu (2003.–2016.) – župni vikar u misiji. ■

Ivan Šponar katolički laik

Dugogodišnji pastoralni asistent u Hrvatskome dušobrižničkom uredu u Frankfurtu na Majni i pokretač Hrvatskog kulturnog društva Ivan Šponar umro je u utorak 2. siječnja u 86. godini života u Königswinteru u Njemačkoj. Rođen je 15. kolovoza 1932. u Makarskoj. Bez majke je ostao sa 14 godina, a njegov otac je kao bankarski službenik ostao udovac s četvero djece. Ivan je bio školovan kod franjevaca. Još za vrijeme studija šumarstva otišao je u Njemačku, čiji je jezik bio dobro svladao već u mladim danima. Njemačka i poznavanje esperanta otvorilo mu je vrata k drugim kulturama, te je tako proširio krug prijatelja diljem svijeta. Sa Zagrepčankom suprugom Šteficom doživio je 53 godine braka i odgojio troje djece: kćerke dr. Karlu i Ozanu, te sina Nikolu, koji je otac četvero djece.

Ivica Šponar je od 1965. g. djelovao u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Frankfurtu, poglavito se socijalno zauzimajući, a potom i u Hrvatskome dušobrižničkom uredu od 1971. do 1995. g. kao pastoralni asistent. Bio

je suosnivač i dugogodišnji predsjednik Hrvatskoga kulturnog društva Frankfurt i počasni predsjednik Hrvatskoga europskoga kulturnog društva Frankfurt. Bio je velik borac za ljudska prava. Živio je i promicao vjeru, maksimalno se zalagao za socijalnu pravednost, za promicanje hrvatske povijesti i kulture te za slobodu i demokraciju Hrvatske. Nesebično, s puno ljubavi i osjećaja brinuo se i zalagao za potrebe hrvatskog naroda kako u iseljništvu tako i u domovini. Posebno se zauzimao u pripremama i provedbi aktivnosti koje je organizirao Hrvatski dušobrižnički ured, primjerice Biblijskih olimpijada, pastoralnih sastanaka, hrvatskih folklornih festivala, susreta mladih, hodočašća, mirnih prosvjeda, promicanja „Žive zajednice“ i sl. U vrijeme Domovinskog rata neumorno se brinuo pri organiziranju i skupljanju pomoći te širenju istinitih informacija hrvatskim i inozemnim medijima i institucijama. Njegove zasluge za integraciju Hrvata i ostalih sugrađana kroz promicanje sporazumijevanja među narodima donijele su mu 1990. odlikovanje

od njemačkog predsjednika Richarda Karla Freiherra von Weizsäckera u obliku „Savezne medalje za zasluge – Bundesverdienstmedaille“. Ivan Šponar je bio aktivan i u pastoralnom vijeću svoje njemačke župe u Steinbachu kraj Frankfurta, gdje je dvadeset pet godina pjevao i u crkvenom zboru. Osim velikog interesa za kulturu, povijest, jezik i glazbu, divio se prirodi i zalagao se za njeno očuvanje. Na poseban je način volio svoju suprugu, koja ga je negovala više od deset godina.

Misa zadušnica i sprovodni obredi služili su se u srijedu 10. veljače u crkvi „Zur Schmerzreihen Mutter“ u Königswinteru, a predvodio ih je njemački župnik u miru dr. vlč. Arnold Hatscher, u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, župnikom Hrvatske katoličke župe Frankfurt am Main i predstavnikom hrvatskih pastoralnih djelatnika Rajnsko-majnskog pastoralnog područja fra Željkom Čurkovićem i voditeljem Hrvatske katoličke misije Köln fra Vukom Buljanom. Pokopan je na groblju u Königswinteru. U oproštajnoj riječi delegat vlč. Ivica Komadina mu je zahvalio na svemu dobrom, koje je učinio za svoje sunarodnjake Hrvate katolike u Njemačkoj. Na oproštaju s pok. Ivanom Šponarom u Königswinteru bila je i skupina Hrvata iz Frankfurta i šire. ■

Novogodišnje geslo u Hrvatskoj

— Janjetinom protiv stresa!

Ne rade svjetla

Zaustavio policajac Juru:
— Ne rade Vam svjetla. Izadite iz automobila.

Jure će mudro:
— Pa, neće, raditi ni ako izađem!?!

Mudra izreka

U životu se sve brzo vraća osim kredita!

U prvom redu

Vraća se Stipe ujutro kući pijan. Ulazi u spavaću sobu, a u krevetu leži njegova žena Mara i čeka ga budna. Sjede on na krevet i gleda je. Upita ga ona, zašto je tako gleda.

— Pa, eto stojim u prvom redu sad kad počne cirkus...

Zabuna

— Zašto jučer nisi došao na posao?
— Stric mi je u bolnici...
— Jel ti stric još u bolnici...
— Jeste, on je liječnik...

Različiti ukusi

Kad bi muškarac ženi darovao i mjesec, ona bi pitala, zar nije bilo druge boje...

Zabranjen ulaz

Odem do biroa za zapošljavanje kad tamo piše:

— Zabranjen ulaz nezaposlenima!

Ne pije

U cijelom svijetu alkoholizam je bolest, jedino te u Zagorju pitaju:

— Kaj ne piješ, da nisi betežan?!?

Kad nastaje problem

Ako pričaš sam sa sobom, nije strašno. Problem nastaje kad sebe zamoliš da ponoviš, jer nisi dobro čuo!

Zašto ljudi viču kad su ljuti?

Hinduistički učitelj naišao je na obitelj čiji su članovi ljutito vikali jedni na druge. Nasmijao se i upitao svoje učenike:

„Zašto ljudi viču jedni na druge kad su ljuti?“

Učenici su razmišljali neko vrijeme. Jedan reče:

„Vičemo zato što gubimo svoj mir.“

„Ali, zašto treba vikati kad je drugi pored vas?!“, upita učitelj.

Učenici su dali još nekoliko odgovora, ali učitelj ni jednim nije bio zadovoljan. Napokon im je objasnio: „Kada su ljudi ljuti, njihova srca se jako udalje. Kako bi pokrili tu udaljenost moraju vikati da bi se čuli. Što su ljubi, to jače viču. Kad se ljudi vole ne viču jedno na drugo, govore nježno, jer njihova su srca blizu. Razlika između njih ne postoji ili je jako mala...“

Učitelj je nastavio: „Kad se vole još više, što se događa? Šapuću, i još se više međusobno približe. Na kraju ne trebaju više niti šaputati, samo se gledaju.“

„Dakle, kada se svadate, ne dopustite da se vaša srca udalje. Ne izgovarajte riječi koje vas međusobno sve više udaljavaju, jer će doći dan kad će udaljenost postati tako velika da nećete naći put kojim ćete se vratiti.“

Hinduistička priča,
www.katehetski-nadbiskupija-split.net

Popara – starinsko jelo na moderan način

Potrebno: 700 g starog kruha; 300 ml temeljca od povrća; 150 g maslaca; žličica soli; prsohvat papra; 1 žlica sjeckanog vlasca; 200 g kiselog vrhnja; 4-5 komada mladog luka.

kuhačem preokrenuti kockice kako bi se zapekle i sa te donje strane. Vrući poparu servirati uz hladno kiselo vrhnje i mladi luk.

www.recipeci.com

Priprema: Stari kruh natrgati na komadiće proizvoljne veličine pa sve skupa zaliti kipućim temeljcem u koji ste dodali malo vlasca. Vilicom lagano promiješati kako bi se sve kockice kruha ravnomjerno namočile. U woku (ili većoj tavi) otopiti maslac pa na tako vrelu masnoću istresti namočeni kruh. Pržiti kratko dok se kruh ne zapeče sa donje strane, a tada lopaticom ili

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

B	L	A	G	D	A	N	□	R	O	D	E	N	J	A
L	O	V	R	A	N	□	S	A	L	O	P	E	K	
U	G	A	O	□	K	R	A	T	□	N	A	G	O	
□	A	T	□	M	A	O	R	□	K	I	R	O	V	
I	R	A	D	A	□	K	A	U	R	□	H	V	□	
S	I	R	A	R	□					I	O	□	A	D
U	T	□	M	I						S	P	A	T	I
S	A	G	A	N						T	E	R	E	N
A	M	A	R	O						A	T	E	L	E

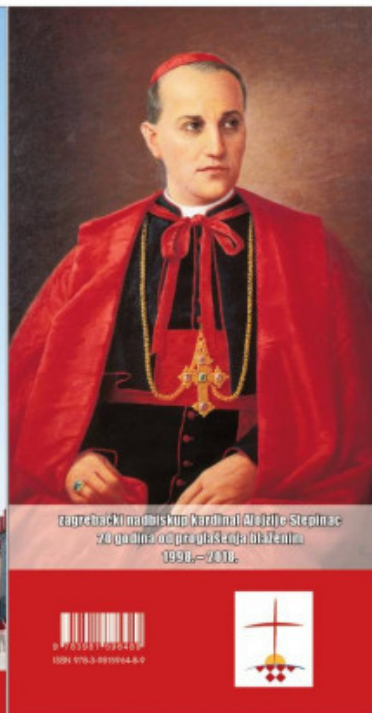
Nagrada: Anamarija Butigan, Cavtat

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT AM MAIN

Vodič – adresar hrvatskih katoličkih misija za 2018.

U prodaji je novi Vodič za 2018. – adresar hrvatskih katoličkih misija, zajednica i župa i socijalnih ureda u svijetu te drugih ustanova. Vodič je objavljen u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Na omotnici su zagrebačka katedrala i slika bl. Alojzija Stepinca, u povodu 20 godina od proglašenja blaženim (1998.–2018.). Predgovor novom Vodiču napisao je predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. dr. Pero Sudar u kojem ističe: „Nakon točno tri godine izašao je, evo, novi Vodič, Adresar hrvatskih katoličkih misija ili zajednica. Ako je Vodič sredstvo povezanosti naših misija u svijetu, a jest, onda je i izraz potrebe za zajedništvom naše inozemne pastve, ali i svjedočanstvo njezina postojanja i snage. Naime, upravo ovih dana, kraj studenoga, tko zna po koji puta u našoj narodnoj povijesti, kušamo gorke i otrovne plodove odsutnosti spremnosti i umješnosti graditi i živjeti općenarodno zajedništvo. Naime, zalaganje za zajedništvo jedan je od temeljnih konkretnih dokaza i potvrda ljubavi prema vlastitome narodu. Sve više sam uvjeren da je zadaća hrvatske dijaspe, čije je srce i srčika hrvatska inozemna pastva, očuvati ono što Domovina ne može ili ne želi. Stanje duha Hrvata u Domovini upućuje na pogubnu ideološku suprotstavljenost koja opasno raste hrvatsko narodno biće, pretvarajući narodno zajedništvo u puku flap-

nju, a cio narod u nemoćnu žrtvu. Može li dobar primjer i ohrabrujući poticaj doći iz našega izvandomovinstva? Vjerujem da može i treba! Naime, hrvatski vjernici svojim očitovanjem vjere u Boga na hrvatski način grade i čuvaju svoje narodno zajedništvo, pokazujući da je ono moguće i u teškim uvjetima. Uostalom, to je naša inozemna pastva u svome polustoljetnom organiziranom i ustrojenom djelovanju na više načina pokazala i dokazala.

Vjerujem da dobrog duha naše inozemne pastve i hrvatske dijaspe, općenito, nije nestalo i da njegova žara nije ponestalo! Uvjeran sam da odgovor Neba neće izostati, a Domovina i domovinska Crkva će to prepoznati i znati cijeniti, ako ne sada, onda, svakako, nekada. Ali onima koji čine dobro, samo to dobro je najveća hvala i zahvala! Iskreno zahvaljujem vlč. Ivici Komadini, delegatu za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i voditelju Dušobrižničkog ureda u Frankfurtu, njegovim suradnicama i suradnicima i svima koji su svojim trudom doprinijeli da novi Vodič nastavlja povezivati i naše crkveno i narodno zajedništvo utvrđivati. Vama svećenici, redovnici i redovnice i pastoralni djelatnici i djelatnici, u ime domovinske Crkve, od srca zahvaljujem za trud i nastojanje što ga ulažete u život i djelovanje Hrvatske inozemne pastve. Dobri Bog sve blagoslovom pratio i zaštitom branio!

Daljnje obavijesti i nadudžbe na: Hrvatski dušobrižnički ured, An den Drei Steinen 42d, 60435 Frankfurt am Main; tel. 0049 (0)69 9540480; fax. 0049 (0)69 95404824; e-adresa: delegatur@kroatenseelsorge.de;

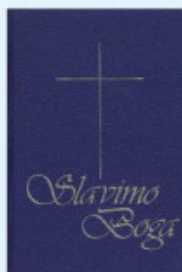
A. Polegubić

FRANKFURT AM MAIN

Molitvenik i pjesmarica „Slavimo Boga“

Hrvatski dušobrižnički ured objavio je vrlo važno pomagalo u pastoralnom radu – Hrvatski katolički molitvenik i pjesmaricu „Slavimo Boga“. Godine 2013. objavljeno je 7. dopunjeno izdanje koje je posvećeno idejnom začetniku i prvom izdavaču pjesmarice i molitvenika pok. fra Bernardu Dukiću. Pjesmarica je objavljena u izdavačkoj kući „Josef Knecht“. Novo izdanje ima u dodatku 25 novih psalama i pjesama.

Daljnje obavijesti i narudžbe: Hrvatski dušobrižnički ured, An den Drei Steinen 42d, 60435 Frankfurt am Main; tel. 0049 (0)69 9540480; fax. 0049 (0)69 95404824; e-adresa: delegatur@kroatenseelsorge.de

Kardinale moj

tišina odasvud
i mrak

bila su to teška vremena,
Kardinale moj

u boli i mucu
snaga se rađa

znao si
da će proći noć

dok su drugi odlazili
Ti si ostao

dok su se drugi prodali
Ti si ostao čvrst

dok su Te osuđivali
Ti si im praštao

dok su Te optuživali
Ti si za njih molio

križ naroda
na Tvojim plećima

putovi Tvoji satkani
od bola i Svjetla

a i danas
stamen Hrvat pati
ne daju mu sjati
na nebu hrvatskom,

Kardinale moj

Adolf Plegubić

